

Příloha č. 1: Přepis rozhovoru s tanečním učitelem č. 1 – Petra

Datum provedení rozhovoru: 28. 11. 2013

Legenda:

V. – výzkumník

P. - Petra

V.: Než začneme, rád bych se zeptal, jestli souhlasíš s tím, že tenhle rozhovor bude použit na výzkumné účely?

P.: Ano.

V.: A jestli jsi dostatečně seznámena s účelem výzkumu?

P.: Jsem.

V.: Díky. Takže jde o vliv tance na rozvoj vztahu, nebo jaký vliv by mohl mít. My bychom se od tebe potřebovali dozvědět co nejvíce z tvých zkušeností a názorů a tak.

P.: Takže otázka zní?

V.: Chceš přímo otázku? Dobře.

P.: Abych věděla kde mám začít.

V.: Dobře... Tak jestli se ti stává.. jestli máš nějaký zkušenosti když třeba vedeš...

P.: Promiň, že ti do toho skočím, třeba vlastní zkušenosti.

M.: Třeba, můžeš.

P.: Vzhledem k tomu, že jsem dlouhodobě tancovala řekněme... Jako závodně, tak jsem vždycky všude říkala, že mě ten tanec naučil jakoby soužití v partnerském vztahu. Protože kdybych s člověkem, s kterým jsem třeba dlouho tancovala, kdyby to byl osobní život, tak jsme se po dvou letech rozešli. Vzhledem k tomu, co se v tom tancování stalo. Takže kdyby to byla situace v osobním životě, kdybychom spolu takhle fungovali, tak bysme spolu už dávno nebyli. A ten tanec, protože tam byl vyšší cíl, tak mě vlastně... Nechci říct, že donutil... Ale člověk hledal způsob, jak s tím druhým člověkem jakoby vyjít. Tak to je osobní. To nevím jestli se úplně týká té jakoby párové terapie, nicméně to byl takový posun na osobní úrovni, že jsem to jako sama tak zaznamenala, že se to člověk naučil tolerovat nebo... Díky tomu tanci se snažil pochopit toho druhého člověka. Což třeba v tom osobním životě, že jo, něco ti nevyhovuje, pohádáte se a rozejdete se. A my jsme měli fakt takovou krizovou situaci, kdy jsme se na sebe nemohli ani podívat. Takže možná že to zase bylo něco jako... Já to vnímám tak, že to byl nějaký vyšší cíl, nějaký společný cíl, kterej nás přinutil se začít vnímat a tolerovat a snažit se tu situaci vyřešit. To je jedna věc. Druhá, co se týče těch... Mám zkušenosti... Máš soutěžní páry, které už jsou si vědomi toho, že to není jen o fyziku, není to jen o tom, jestli k sobě ladí fyzicky, ale že tam hraje strašně velkou součást psychologie jednotlivců a potom toho páru a ti už třeba i vědomě, nebo jsou otevření nějakému způsobu trénování, který je může v tomhle posunout, protože jsou si vědomi toho, že ten problém není v tom, že vím fyzicky, mechanicky něco nejde, ale že vážně něco v komunikaci, ta práce je pak snazší. A tady v Čechách, když vedu nějaký ty taneční kurzy pro veřejnost, tak je to vše bráno spíš jako forma zábavy, lidi se tam přijdou bavit, ale vzhledem k tomu, že třeba dělám to NLP a mám takový nějaký jako... Už vytrénovanéj takovej ten pozorovací ten... Tak oni se k sobě postaví, ty jim něco zadáš, oni chvilku tančí a během chvilky vidíš určité vzorce chování v tom partnerském vztahu. Troufám si tvrdit, že za chvilku dokážeš velmi zhruba, ne samozřejmě detailně, říct, jak to tam u nich probíhá v tom vztahu.

V.: Napadá tě nějaký konkrétní příklad? Tady toho, cos viděla?

P.: Hm... Jo. Naučíš je kroky, teď oni zkouší, trénujou, daří se jim to, protože to odkoukávají. A teď jim dáš chvilku, je necháš a sami si to zkouší a pak vlastně dojde k tomu, k té kolizi, že něco jim tam nevychází a vzhledem k tomu, že je to na začátku a nedokážou úplně přesně říct, kdo tu chybu dělá... A partnerka ti prostě řekne no on mě tam pořád špatně vede. A teď se koukneš a vidíš, že to není jeho problém, ale že ona v tom momentě udělala špatný krok, takže ono jim to ve vedení nefungovalo... Jo... A vidíš teď... Nejde o to, ale že ten partner je v takové té roli, že poslouchá, teď slyší... Víš... Nechá se vlastně... On ani nezareaguje že by řekl ale to není pravda já ji tam vedu dobře, nic... Prostě poslouchá a vidíš tu dominanci ženy nad tím partnerem... Že on ani nemá nějakou snahu se obhájit. A to už je jedno, jestli je to z důvodu, že ví, že to nemá smysl, třeba z minulosti to neodhalíš teďko a navíc je to jedna situace, takže by to chtělo zjistit, jestli se to opakuje, jestli je to nějaká strategie nebo to byla nějaká jednorázová záležitost, ale že prostě ona je ta, která to hodně vykomunikovává, ale ne směrem do sebe, že by hledala také problém v sobě, ale okamžitě tu vinu, ten problém hází na toho partnera a ten v podstatě jenom přihlíží. Jo... Tak to si myslím že taky o něčem vypovídá, zvlášť když se ti to potom zopakuje v několika situacích tak prostě si myslím, že můžeš říct, že ve většině případů to tam asi tak funguje... Ono to samozřejmě u něho může být ochrana, že třeba z minulosti ví, že nemá

cenu s ním jít do konfliktu, no tak si prostě vytvořil tuhle strategii, že bude mlčet a čekat, až to vyřeší někdo třetí. A nebo se... Je mu to jedno, jestli tu chybu udělal on nebo neudělal on.

V.: A stává se Ti to i obráceně, že je třeba dominantní partner? Mě totiž napadá, že když máš tancování jako je obecně v těch tanečních, tak většinou se říká, že holky chtějí tancovat, tak jestli to tak automaticky ti muži můžou vnímat tancování jako prostor, kde mají být zticha. Myslíš, že se to může projevat i takhle?

P.: Hm, to je zajímavý... Mám tam třeba i pár, kde tomu chlapovi to vyloženě jde a ta dáma je taková, že si vyloženě hází máslo na hlavu, že si je vědoma toho, že ji to jde hůř než jemu... Ale to je takové... Ten pár mi přijde emocionálně vyrovnanější, že mi přijde, že nějak... Nebo ona má vůči němu i respekt, já to tak cítím, že je tam respekt z její strany vůči němu, ale i on jí, takže vlastně v tom chování se vzájemně respektují, když ona udělá chybu, tak on jí spíš podpoří jo a ona je vědomá toho, že to ona dělá špatně. Ale to co jsi říkal... Já myslím, že to vychází z toho, že... Jako kdyby to asi bylo jako terapie, že můžou něco vyřešit, tak by tam možná byl lepší vzorek těch chlapů, ale takhle si myslím že vždycky tím iniciátorem je ta ženská, takže si nemyslím, že ten vzorek v těch tanečních je úplně nejvhodnější, že se tam možná dostane taková velmi podobná skupina chlapů... Jako tancovat... No tak když mě ta ženská přesvědčí... Tak už jako... Kterej chlap se nechá takhle přesvědčit. Jako ne, sežeň si někoho jinýho, já tam nebudu chodit... Takže si nemyslím, že je to úplně vypovídající vzorek v těch klasicejch tanečních.

V.: umíš si představit, kdyby se projevil nějaký ten vzorec, jestli ty prostředky, které ty máš jako taneční učitel, jestli bys je mohla nějak využít k nějakýmu... Pochopení... Nebo nějak....

P.: Hm...já si nemyslím, že jsou to prostředky, který mám jako taneční učitel. Já si myslím, že jsou to prostředky, který mám už jako... Jiná část své osobnosti... A to je to, že se věnuju NLP. Ale ne čistě... Jenom té taneční... To si myslím, že se to jako moc... V tancování se tohle sám nenaučíš, to leda, že by si tím člověk sám prošel, že by zažil ty různé situace a vyřešil je, tak na základě zkušenosti. Ale jako vyloženě jenom taneční trenér nebo učitel... Tak to nemáš, pokud k tomu nemáš nějak... Talent. Jenom tím, že učíš tancovat, tak si nemyslím, že bys měl mít samozřejmě ten pozorovací talent nebo že z toho dokážeš něco vyvodit.

V.: Prosím tě, co je to to NLP nebo jak jsi to...

P.: Neurolingvistické programování.

V.: No jo... Promiň, to bych asi měl vědět... Vzhledem k tomu, že tanec je víc o neverbální komunikaci, nebo aspoň já to tak vnímám, tak... Kdybys tam měla nějaký vhled, jak ty říkáš pozorovací talent, tak že bys...

P.: Znalosti za tím... Takhle, ty jako odpozoruješ, odprezentuješ... A třeba my jsme v NLP hodně opatrní v tom vyvozovat z toho nějaké závěry... Co je u jednoho nemusí ta stejná řeč to stejný gesto znamenat to samé co u druhého... Ale můžeš to odpozorovat. Ale to ti nedá nějaký podklad, musí za tím být nějaké znalosti, abys to dokázal vyhodnotit.

V.: A myslíš, že skrz ten pohyb by mohlo dojít k nějaký změně nebo... Takhle jedna z našich hypotéz je, že by tam mohl v rámci tančení proběhnout nějaký nácvik třeba neverbální komunikace a potom by to mohlo přejít k uvědomění do té verbální nebo jakým způsobem se dají řešit problémy... Jaký strategie mají v tom páru...

P.: Tak určitě, já v tom vidím obrovské potenciál. Už jenom jakoby řeč těla. Ty lidi ještě nezačnou tancovat, jenom se postaví a už z řeči těla toho hrozně moc vyčteš. A tím, že je to párové tancování, tak první věc, co si myslím, že je tam strašně jakoby fajn je, že v podstatě dochází, když spolu začnou ty dva lidi tancovat, tak dochází k nějaké rezonanci. To znamená ti dva lidi se jakoby... Naladí na stejnou frekvenci. A v momentě, kdy... to jsou vlastně i takový davový a masový že jo... Prostě nechci říct hypnózy, ale dostanou se do toho stavu tranzu, kdy nějaký diktátor a vůdce je dokáže dostat do nějaký společný rezonance, kdy jsou pak schopni ti odkývat všechno aniž by si za tím pevně stáli. Takže ono se to dá samozřejmě zneužít ta rezonance, ale taky použít nějakým pozitivním... Takže myslím, že v rámci toho nějakého společného pohybu, kdy ty těla vlastně fyzicky začnou společně rezonovat, takže si vytvoří nějaké společné pole. Energetické. A už v tomhle naladění se ty problémy řeší jakoby... Ne jakoby řeší líp, ale seš otevřenější, řešíš to jinak, než když vlastně... Přístupuješ k tomu problému jen z vlastního úhlu pohledu. A to víš vlastně sám, z vlastního tancování, že když prostě ty lidi v páru, v profi tancování, jsou... Jakoby se chytanou, každý je zakuklen v té své... .A teď se snaží něco udělat, tak to nikdy nefunguje tak, jako když se na sebe naladí. To znamená, že něco se propojí. Pro mě je to něco na nějaké té energetické úrovni, že je to vlastně takové pole, takže z těch jednotlivců, individualistů, se vytvoří nějaké jednotné pole. A najednou to vyloženě fyzicky cítíš, že složité věci jakoby figury, choreografie, provádíš s mnohem větší lehkostí, protože prostě ty dvě těla jsou naladěné na sebe. A už díky této naladěnosti se přirozeně vedou a následují. Bez velkého úsilí. Víš? Takže pro mě je to v té terapii – už jenom je rozpohybovat... A to mám i vlastní zážitek, zkušenost. Přimo z těch tanečních. U kterých bys to třeba vůbec nečekal, řekl bys, že je to starší pár... Vidíš že pohybově... Že jsou rádi, že jdou vůbec do hudby, že to není žádné velké talent... A měli individuální hodinu, protože se chtěli do toho víc dostat... A ty jim řekneš věc, o který si říkáš: tak

mám jim to říct, nemám jim to říct... A vlastně jde o to, že řekneš té dámě – vy teď zkuste vnímat jenom toho partnera.. Samozřejmě tam prostě musíš použít nějaký technický věci, aby on držel to svoje tělo, jako vůbec když ho má volný... Takže nějaký základní dovednosti, který musí zvládnout jako tanečník... Ale i na téhle úrovni se to dalo... A ty vidíš a oni to okamžitě cítí, jak jim to zafungovalo lépe. Byť na krátké variaci. Víš, že najednou jakoby jim to i vyšlo, nepokopali se, ona najednou: jééé, on mě fakt naved, že úplně hladce to zatančili, bez úsilí, takže ty výsledky jsou tam hned vidět, když jim dáš tu správnou... Jakoby informaci... Takže to je pro mě ta rezonance... Já nevím, já předpokládám, že v psychologii je to stejný, že ten terapeut tam musí přijít a na toho klienta se naladit, aby tam vůbec mohlo dojít k nějakému kontaktu, aby se ten klient otevřel... Tak to si myslím, že se tím tancem vytváří. Už jen samotným pohybem. Takže to je podle mě takovej vytvořené předpoklad pro to, že už máme fajn prostředí pro řešení těch konfliktů jo... Potom myslím si, že je tam důležité vedení z té třetí strany, že sami si jako moc neporadí, takže ten trenér nebo ten terapeut, kterej je v podstatě vědomě do nějaké situace navede. Aniž by oni tušili, že to je situace, na které se třeba ukáže, že je to jejich strategie řešení konfliktu... Nebo strategie, kdy se dostanou do nepohodlné situace, která jim je nepříjemná... Nemusí to být vyloženě konflikt s partnerem, že jo... A teď se vyloženě jako... projeví se. A ty jim to nějak vysvětlíš. A ta možnost řešení... Jako, když vyjdeme z toho modelu, co v našem tancování funguje, tak je to model chlap a ženská. Je to prostě role muže, role ženy. A já třeba osobně si myslím, že pro partnerský vztah je to hrozně důležité, byť to může mít samozřejmě spoustu zabarvení... Ne každěj chlap musí bejt dominantní a každá ženská submisivní, ale jakoby ten... Ať už je to na úrovni kamarádství nebo... já nevím... Ten chlap jakoby gentleman... Ale pořád je to chlap, chlapeckej pohled na svět, role muže a role ženy... Tak si myslím, že v každém tom vztahu je důležité, aby si lidi ty svoje role uvědomili a to tancování... To je otázka jestli je to vyhovující, protože co my chceme... My chceme, aby ta žena... Jakože ten pán vede a ta žena má reagovat, odpovídat. Na druhou stranu... To není tak, že on rozdává příkazy a ona jenom poslouchá. Protože když někomu něco sděluješ, že ho chceš navést, tak je to furt oboustranná komunikace. Protože v momentě, kdy ty něco řekneš a ten druhý na to nezareagoval, tak tvým úkolem je jako... Zkalibrovat to, rozpoznat a snažit se to vysvětlit jinak. To znamená, že i to vedení a následování je furt oboustranná komunikace. A já jsem za takovej ten... Nevím, jestli základní model... Ale já si myslím, že to má s historií, s minulostí našeho lidského rodu co dělat, takže si myslím, že holt... Já nejsem ani feministka a nechci brát ženám nějaké právo rozhodovat, ale prostě si myslím že žena má předpoklady pro to, aby dělala... A věnovala se věcem, kterejm se ten chlap věnovat... Může, ale není to v jeho... Teď nechci říct v náplni práce, ale prostě to tak ta příroda zařídila. Víš? Tak já jsem prostě pro takovej ten klasicej model – mužská role, ženská role. A to si o sobě vůbec nemyslím, že jsem nějaká putka, která bude doma sedět jako žena v domácnosti... Ale v těch pár věcech myslím, že je to hrozně jako... Já tomu prostě věřím, tomuhle modelu. Takže pro mě by to tancování bylo vhodnou terapií z toho hlediska.

V.: Prosím Tě, Ty říkáš, že je to oboustranná komunikace, když ten partner jako...

P.: Vede.

V.: Vede. Právě by mě zajímalo, tys už o tom trochu mluvila, jaká je aktivita té partnerky v tom páru. Ty jsi říkala, že to není že by byla úplně pasivní, submisivní...

P.: No svobodná. Protože ona... Když vezmeš, co to v tancování je vedení, tak ten chlap partnerce ukáže kam by v daném okamžiku měla jít, kdy by tam měla jít a řekněme ještě jakou rychlostí, ale tam je pořád velkej prostor pro to aby ta ženská tu reakci dělala jakoby... To jsou nějaké tři důležité body, které jsou proto, když chceme aby to tam ladilo, tak to holt musí někdo nějakým způsobem určit. Ale pořád tam máš prostor, abys to... Jsem řekla kam, kdy a jak rychle, ale JAK už je na té ženský, to znamená, že tam má pořád velkej prostor pro osobní kreativitu. Nebo jako seberealizování. A ten partner může očekávat, že by se měla takhle zachovat. No ale tam neexistuje jedna možnost. Takže on pořád musí být vnímavěj k tomu, co ta ženská na základě těch tří impulsů z toho vytvoří a musí být připraveněj zareagovat zpátky. Třeba si myslím pak, což si myslím, že k tomu pak dochází později a já mám k tomu takový primitivní cvičení, kdy když ty dva lidi se na sebe napojí, tak mám pocit, že už potom ani nedokážeš rozpoznat kdo vede. Protože...

V.: Jakože...ten partner dá nějakěj prvotní impuls a potom to už jako...

P.: Přesně tak. Ona zareaguje a oni potom... Nechci říct, že se dostanou do tranzu... Ale vlastně se tak na sebe napojí, že někdo to začal, ale on ji pak vnímá a zjistí, že v jednom okamžiku, jak ona na něj zareagovala, tak zareagovala svým tempem a on zase. Takže se tam nějak prolíná to vedení a naslouchání. A výborný cvičení, je to hrozně jednoduchý... Necháš se... Postaví se dva lidi proti sobě. A teď ten jeden dělá v rámci svých pohybových možností nějaké jednoduché pohyby. Může zvedat ruce, uklánět hlavu. Může jít víc do prostoru, na zem... A ten druhěj člověk to kopíruje. Zrcadlově. To znamená, že ty se musíš napojit a když ten jeden něco udělá tak to opakuješ, ale v podstatě jde o to, že to děláš jako... Aby se dal do stejného timingu, aby to sedělo i časově. Takže to není jenom tvoje práce, ale

i ten co vede, tak by měl nějak reagovat a když vidí, že je ten druhý zmatenej, tak zpomalit. Oba dva se vlastně snaží... Se na sebe naladit i v tom tempu. Já jsem si vyzkoušela několik postupů, nejvíc mi zafungoval ten, že tohle cvičení. Pak je ještě velmi dobrý, když to děláš v tancování, dát jinýho partnera. Protože ty lidi jsou vůči tomu cizímu vnímavější. Takže tam jde o ten zážitek. Nemluvíme teď o té terapii, že to chceš v tom páru vyřešit, ale jde o ten zážitek. Takže oni tudle... Pak jsem vyzkoušela že je dobrý, aby to dělali... Identicky. Takže nezrcadlově. To je těžší, to znamená já jdu pravou a ty jdeš taky pravou. Jakoby úplně, ale to tě nutí se strašně zkoncentrovat, a tím jsi už o krok blíž k tomu, že potom řekneš, ať zkusí, že začne vézt tenhle člověk, ale potom v určitém okamžiku už jako... Ne že nevede, ale ať to nechají na té přirozenosti... To znamená, že já začnu vézt a ty potom... A to už musí bejt zase zrcadlo, protože to je jednodušší... Už jakoby jde o to, že vypnou a pak si uvědomí, že chvilku vede ten a pak to převezme ten druhý... Teď jemu z toho něco vyšlo, tak zareagoval... a najednou vidíš, jak ty lidi, a ještě když se vůbec neznaj, tanečně, jak najednou jako prostě... A ty to fakt vidíš a i oni ten zážitek maj a samozřejmě záleží na tom, jak moc se do toho ponoříš, jestli fakt udržíš tu koncentraci a na toho člověka se napoříš., tak vidíš absolutně prostě luxusní pohyby složité a jak jim to plyne, jak se to vůbec nezadrhne. Jako by ty těla fungovaly na úplně jiné frekvenci. Že se na sebe úplně naladí, jako kdyby předvíдали, co tam bude. A oni ti nedokážou říct kdo v kterém okamžiku vedl. Prostě se to tam prolíná. Víš? Takže to je třeba výborný cvičení. Samozřejmě, jako všechno, člověk musí bejt ochotnej to dělat, ponořit se do toho a soustředit se. Ale jako fakt to mám... A vyzkoušela jsem si to na několika skupinách. Za prvé ten postup.... Někdy jsem to chtěla zrychlit nebo přehodit, šetřit čas a ne... Ono to opravdu chce ten čas, aby se to tělo na to lépe zkoncentrovalo.

V.: To znamená, že když to potom aplikuješ, když znaj kroky, můžou teda trochu improvizovat, ale znaj kroky, tak... V momentě, kdy třeba ta žena chce jít někam jinam a dá partnerovi najevo, že chce někam jinam, to znamená, že on by ji tam mohl...

P.: Já si třeba nemyslím, že to je někam jinam. Ale myslím si, že třeba je to v tom, že když máš... A teď se bavíme o tom tancování... Že prostě když máš... Ty ji navedeš k něčemu, já nevím, třeba obecně se má přitočit k tobě, má se na tebe podívat. No to je hrozně... Scénář, kterej ti každej herec a každej tanečník vyplní jinak. Protože se přitočí ženská, která je do toho chlapa zamilovaná a prostě se na něj podívá zamilovaně. A pak je ženská, která se s ním pohádala, je na něj nasraná, vrazí do něj a skoro mu dá facku, opře se na něj. A furt naplní ten úkol, že se k němu má přitočit, je to to, co z mechanickýho vedení pochopíš. A najednou ten způsob, jak se k němu přitočí, jak na něj sáhne, jak se na něj podívá, co v tom těle jakoby udělá, tak jemu to změni to následný chování. Takže já neříkám, že to musí být úplně o směru. Protože to zase, když vezmeme naši choreografii, má to nějaké zákonitosti už z hlediska dynamiky... Ale jako spíš o tom emocionálním náboji. V tom provedení.

V.: Jo super.. Nenapadá mě teď nějaká otázka přímo k tomu. Je to zajímavý cos říkala...Nevím. Nenapadá tě k tomu tématu ještě něco?

P.: Přemýšlím.

V. Co ještě třeba nebylo řečený.

P.: Takhle, jak říkáš ty, ty různý arteterapie, tak si myslím, že ta... Že tady je to zatím taková jednorázovka, nebo individuální, sám člověk... To nevím jestli jsi slyšel těch pět elementů, to je taková taneční. Ale to si člověk taky prochází sám. A ta párová si myslím, že má fakt obrovského potenciál, ale... Je důležité, aby to ty lidi věděli. Že to je terapie. Jako jsou připraveni ty určité situace do ní jít.

V.: Jo, napadaj tě třeba ještě nějaký jiný nutný podmínky? Kromě té připravenosti, otevřenosti do toho jít.

P.: Musí vědět, že nejdou do tanečních, ale že jdou vyloženě na párovou terapii, která je ale příjemná, protože si jdou zatančit. Třeba jo...

M.: A nějaký podmínky, který by mohly pomoci tomu procesu?

P.: Jako... Samozřejmě asi může být třeba problém pro někoho, kdo... Nemusí to jít hned. Protože někdo potřebuje... Ale to je asi všude, ne každému by mohla ta terapie vyhovovat. Takže ti, co by se rozhodli, kteří ji budou důvěřovat nebo se na ní cítit. Ale důležitým předpokladem je aby byly vůbec schopni udělat pár kroků. Jo? Ty je můžeš ty kroky naučit, zatím nic neřešit, aby aspoň trochu získali tu jistotu v tom, že prostě se tam umí nějak na tom parketě pohnout. Protože většina těch ostatních věcí není založena na konkrétních krocích, tam prostě necháš, co ti to tělo udělá. Nepotřebuješ bejt nějaký talent pohybovej. Kdežto tady, když máš tu ženu vézt, tak si myslím, že by to mělo... Ale tak zase, holt to bude pro páry co se toho nebojí, ale u někoho můžeš začít hned a u někdo bude muset mít pár hodin na to, aby se naučil ty kroky do toho tance.

V.: To se týká těch funkčních věcí, kdy, kam jak rychle.. Je možný... Nebo pro jaký procento... Hm... To je těžko říct...Jak složitý si myslíš, že je pro nějakýho člověka kterej moc netancuje nebo tancuje jenom v tanečních, říká se třeba taneční dřevo že jo... Já jsem taneční dřevo, já tancovat nemůžu... Je možná změna v tom, aby se aspoň nějak

základně naučil ty kroky, aby se jako potom mohlo pracovat na těch jinejch věcech... Že někdo musí projít nějakou přípravou mechanicky, aby se vytvořily ty předpoklady pro to... No zkrátka otázka, myslíš si, že většina lidí, když nemá nějaký vyloženě mobilní omezení, že se to může naučit? Nebo je potřeba nějaká míra talentu?

P.: To je...těžká otázka....

V.: Asi to trochu míří tam, jestlis někdy potkala někoho, o kom sis myslela, že se nenaučí tancovat a potom se to nějak měnilo...

P.: No jasně no....

V.: Nemusíš říkat že jsem to byl já
(oboustranný smích)

P.: No hlavně ten člověk si to myslel sám o sobě, ale přesto se do té soutěže přihlásil, pan Vydra. To bylo docela náročný na začátku ho rozpohybovat... Ale jako naučil se. Jako takový jako pozitivní názor by byl asi, že když umí člověk chodit a nemá vyloženě nějaký zdravotní omezení, tak se prostě naučí chodit i s tou partnerkou. Tak není to na to, aby prostě předvedl nějaký výkon taneční, ale na to aby se na partnerku naladil... No mnohdy je to taková...když se na to koukáme z toho pozitivního náhledu, je to blok těch lidí. Že jim to někdo řek, nebo jim to někdo dlouhodobě opakoval nebo měli nějaký jeden zážitek a vypěstovali si přesvědčení dřeva... A nebo to v životě nezkusili a tím pádem... Já si myslím, že třeba to tělo je připravené k tomu, aby se hýbalo. Samozřejmě, když někdo od začátku svého života stráví půlku dětství před počítačem, tak se asi nerozvíjí to, co by se rozvíjet mělo, tak to zakrní. Ale ty předpoklady tam... Si myslím, že lidské tělo je vytvořeno k tomu, aby se hýbalo. Jinak bychom neměli dvě ruce, dvě nohy. Stačila by prdel a hlava, a seděli bychom a přemýšleli.

V.: Tak říkala jsi z pozitivního náhledu, máš teda i ten negativní náhled?

P.: No jo... Bořit někomu jeho přesvědčení je nadlidskej výkon. Ještě když mu to třeba funguje. Protože tím pádem nebude muset ten volnej čas trávit s manželkou na parketě. Nebo jsou tam jiný předsudky a omezení. Že tančí akorát homosexuálové a žádný normální chlap tančit nepůjde a takový předsudky, takže jako pak ti to přesvědčení akorát hraje do karet a vyloženě ti vyhovuje.

V. No tak dobrý já asi děkuju... Jestli tě napadá ještě něco k tomu... Volná asociace...

P.: To většinou když se začneš bavit, tak tě něco napadne...

V.: Budu ještě přemýšlet... Ještě prosím tě něco s tou komunikací. Vnímáš, jestli ty páry, co trénuješ, jestli spolu potom třeba mluví jinak po nějaké době? Nebo jestli se to nějak projevuje?

P.: Jako... Tuhle zkušenost samozřejmě nemám, protože se s nima... Jako u tanečníků soutěžních, s kterýma se na tom intenzivně pracovalo, tak u nich to vidíš. To vidíš a vidíš to na tom, že zlepšili způsob trénování, tím pádem jsou efektivnější v tom tréninku. Dostávají se i ty výsledky. Vidíš to na rozvoji osobnosti... Třeba to byla holka, která byla zakřiknutá, nedokázala se nějak projevit, něco ji nešlo, ani partner ji nemusel nic říct, potrestala se sama a šla se vybrečet... A tak. Takže vlastně to vidíš na celkovém chování, na výsledcích. I na řeči těla v tom tanečním projevu to vidíš. Ale v tom, v těch normálních tanečních to ne,... Ale mám kamarádku, která nějakou dobu, nevím jestli dlouho, ale že se pokoušela o něco takového a měla pár, kterej se chtěl brát... A po nějaké terapii si řekli, že tu svatbu ještě na chvílku odloží... Takže... Že si věci ujasní. Takže něco jim tam muselo asi docvaknout. A ona kdysi tancovala. Takže nevím jak je na tom teď... Víím, že netančí, ale jestli se tím nějak hloubějc zabývá... Ale ta by ti třeba mohla říct zkušenost.

V.: Super. Tak mi dáš nějaký kontakt potom?

P.: Jojo. Takže z těchle párů já nemám nějakou zpětnou vazbu. Za prvé, když tam něco takového řekneš tak je to... Jakože někomu to třeba utkví v hlavě, něco si z toh o vezme, ale nemůžu říct, že mám nějakou zpětnou vazbu, že se tam něco brutálního změnilo.

V.:Jo dobře. Hlavní témata jsi asi pokryla. Mě teď nic nenapadá. Kdyby vyplynuly nějaký ještě konkrétní otázky jestli bych se Tě pak mohl ještě zeptat?

P.: Jo, jo.

V.: Tak jo, mockrát děkuji!

P.: Rádo se stalo.

Příloha č. 2: Přepis rozhovoru s tanečním učitelem č. 2 – Petr

Datum provedení rozhovoru: 1. 12. 2013

Legenda:

V. – výzkumník

P. - Petr

V.: Tak, já se tě nejdřív zeptám, jestli souhlasíš s tím, aby byl tenhle rozhovor použit pro výzkumné účely mé bakalářské práce?

P.: Souhlasím

V.: Děkuji. Takže, já bych se od tebe potřeboval co nejdříve dozvědět o tom, jak společenský tanec přispívá k rozvoji vztahů, jestli by to šlo použít jako terapii, jestli to lze, tvé vlastní zkušenosti, co třeba vídáš, případně pro koho by to mohlo být vhodnější a tak... Nechám ti volně, kde chceš začít...Nebo jestli chceš nějakou konkrétní otázku?

P.: No, na začátku, možná opravdu jsem o tom přesvědčený, že tanec je možná jedna z nejvhodnějších forem, která by se dala použít na tu terapii, protože především terapii jako vzhledem k partnerským vztahům, protože ten společenský tanec umožní řešit situace, které se vyskytnou v partnerských vztazích ale spíše na takové neutrální půdě, to znamená že se nemusí přímo řešit ty konkrétní vztahy, ale spíš partneři se můžou vézt k metodám, které by pomohly řešit ty vztahy, ale prostřednictvím problémů, které se sice vyskytují více ve společenském tanci, ale vztahují se také k problémům, které se vyskytují v běžném životě.

V.: Super. Možná bychom mohli začít, ty máš v Americe, kde učíš, nějaké studio?

P.: Mám studio společenského tance k tomu určené, společenské tance dospělých a také mládeže, dětí.

V.: Jestli bys popsal, s čím se tam setkáváš, jak to tam funguje, jak to berou ty lidi....

P.: Funguje to tak, jako to funguje všude na světě, možná jeden takový rozdíl je možná v tom, že v USA je celá kultura nasměřována více k tomu individuálnímu než k tomu skupinovému, takže lidé když berou hodiny, tak berou spíš z motivů, které se vztahují k individuálním potřebám, neberou je především proto, aby se nějak zapojili do toho společenského života, ale spíš aby se zúčastnili jako individuální osoby, takže upřednostňují soukromé lekce před skupinovými, protože věří, že skupinové hodiny jim dají méně než ty individuální, kde přijdou se svými vlastními potřebami a mají pocit, že ten učitel se věnuje pouze jim. A z toho hlediska... Samozřejmě, že ty hodiny... Další zvláštnost byla, že si ty hodiny berou i lidé, kteří nemají partnera, berou si hodiny s učitelem, který nahrazuje toho tanečního partnera, ale berou si hodiny také partneři, manželé, přátelé no a potom charakter té hodiny je hodně daný charakterem toho vztahu. Když jsou třeba v nějakém romantickém vztahu nebo v manželském vztahu, tak ta hodina probíhá v rámci toho romantického vztahu nebo v rámci toho manželského vztahu, takže... I ten učitel, který se účastní té hodiny, pokud má zkušenosti, může nějakým způsobem zasáhnout nebo moderovat to pokračování toho partnerského vztahu během soukromé taneční hodiny.

V.: Když máš... Když to třeba ještě není ta terapie a probíhají nějaké taneční hodiny, tak vnímáš třeba nějaký posun, rozvoj u těch svých žáků? Když si třeba berou ty taneční hodiny?

P.: No určitě jako... Samozřejmě z toho dlouhodobého hlediska určitě, protože z toho dlouhodobého hlediska ten taneční trénink, abych tak řekl, tak součástí toho tanečního tréninku je také... Trénink komunikace v partnerském vztahu, protože ve společenském tanci také ten tanec funguje jen za určité koordinace, kooperace těch partnerů a pokud partneři nemají nějaké návyky než začnou brát hodiny, tak v průběhu těch hodin ty návyky získají, protože je musejí získat, pokud chtějí spolupracovat a součástí těch návyků je řešení konfliktních situací a všeho, co s tím souvisí.

V.: Třeba... Mohl bys dát nějaký příklad? Jak jsi říkal, že aby to vůbec šlo, tančit, je potřeba nějaká komunikace, nějaká spolupráce, to se rozvíjí, jak se to třeba projevuje v tom tancování? Nebo jaký případ se ti často opakuje?

P.: Tak nejtypičtější příklad... No může se stát, že přijdou i partneři, kteří jsou natolik vzdělaní a uvědomějí, že ovládají všechny svoje základní role a to jak spolu komunikují, ale pokud tomu tak není, tak většina lidí přichází a mají ze začátku... No abych nejmenoval zas až tak extrémní příklady... Mají buď přístup k tomu vztahu, že je motivováno čistě jejich vlastními, řekněme egoistickými potřebami anebo naopak, druhý extrém je, že jsou zvyklí ze svého života se svých potřeb absolutně vzdát ve prospěch svého partnera. Jednoduše je tam velký rozsah v rámci těch extrémů, v té míře buď egoismu nebo vzdání se... No a ten společenský tanec nebo tanec jako takový je o tom, že člověk musí hledat tu rovnováhu mezi potřebami svými a potřebami svého partnera, ale zase ve prospěch toho společného tanečního výkonu. A hledání té rovnováhy, harmonie, balancu je vlastně cesta k tomu porozumění jako v normálním životě, kdy je těžko říct, co je správné nebo co je špatné, správné je jednoduše to, co vyhovuje oběma

partnerům a balanc je takový neustálý dynamický... Hledání té cesty toho, co momentálně vím, co momentálně poznám na té cestě, co bych chtěl poznat a co bych chtěl vědět.

V.: Super. Když teda vezmeme páry co to berou jako hobby, jak často třeba chodí do toho tanečního klubu?

P.: To záleží na tom... Většinou záleží na tom kolik času chtějí věnovat tomu tanci... Jestli je pro ně důležitý tanec nebo mají nějaké jiné aktivity. Jsou lidé, kteří chodí každý den a jdou jednoduše vždycky z práce, je to část denního režimu, že přijdou vždycky z práce, přijdou na hodinu a pak jdou domů a dělají, co musí dělat doma... A nebo jsou to lidi, kde se třeba setkají na těch hodinách, například manželské páry, kteří většinu času stráví odděleně ve své práci a ta hodina je pro ně takový čas, který tráví společně jinak než doma... A nebo když jsou v nějakém vztahu a nebydlí spolu, tak ta hodina je pro ně zase nějaký společný čas. Rozdíly jsou velké, záleží... A jsou také takoví, kteří si berou hodiny sami, pro ně je to spíš takové balancování toho pracovního stresu, protože ta hodina je docela náročná na tu mentální stránku, tak ta náročnost způsobí, že lidi prostě zapomenou na svůj vlastní stres... tím, že jsou stresováni tou hodinou (smích), ale je to vlastně takový únik z každodenního pracovního stresu a ten únik způsobuje, že se uvolní a jsou připraveni na ten další stres, takže je to takové balancování toho pracovního stresu.

V.: Jsou tam teda nějaké typy lidí, kteří se tam objevují častěji v tom tancování? Teď jsi říkal, co tam chodí z práce, co mají pracovní stres... Nebo jestli jsou dost různí...

P.: Já bych řekl, že je zajímavé, že většina lidí, co berou hodiny, jsou vzdělaní lidé, kteří dosáhli určitý status v životě, to znamená, že jsou svým způsobem nároční a jsou svým způsobem... Mají určitou představu o tom, co lidé očekávají a co v životě potřebují... Protože z té potřeby našli cestu ke společenskému tanci. Nebo jsou to lidé, řekněme většinou s asijskou kulturou, pro které to spojení duchovní s tím fyzickým je vlastně část té životní kultury, kdy hledají něco, co jim dá obojí, jak rozvoj toho ducha, tak rozvoj té fyzické... fyzické kultivovanosti, což je pro ně součástí jednoho. V jejich kultuře je to vlastně propojené. Takže je hodně lidí čínského, tajského, indického původu nebo z filipín, kteří berou hodiny společenského tance jako standardní součást jejich života

V.: No třeba v české republice tančí mnohem víc holek než kluků, je to braný trochu tak, že je ten parket takový stresující pro muže, je to tak brané i v Americe?

P.: No v Americe... Tam je rozdílná kultura, tam je vlastně hrozně moc různých kultur, které mají různé představy o úloze muže a ženy, ale i když jsou rozdíly... A i statisticky, lidi berou hodiny spíš v těch pokročilejších letech, tak čím vyšší věk, tak je tam více žen, protože ženy statisticky umírají později než muži (smích) a to je jako možná jedna z příčin... Je možné že v určitých kulturách si muži představují svoji úlohu trochu jinak. Mám zkušenosti s židovskou kulturou, tam je to tancování brané jako normální, muži tancují bez nějakých zábran. Nebo manželské páry se zúčastňují hodin bez nějakých zábran. Možná v čínské kultuře je to trochu jiné, tam zas to hodně závisí na statusu, kdy muži si třeba neberou hodiny, protože si nemůžou dovolit být kritizováni před svojí manželkou, takže prostě umožní manželkám, aby ty hodiny brali, ale sami je neberou, protože muži nemají rádi kritiku nebo si ji prostě nemůžou dovolit, je tam velká nuance těch motivů a jak je to akceptované ve společnosti a v konkrétní společenské skupině, ale všeobecně ten trend se zvyšuje v tom a také se ukazuje, že společenský tanec tím, že se člověk musí učit nové pohyby a je tam zapojená hudba, tak má vliv na rozvoj mozkové aktivity, takže se bere tanec nejen jako terapie z toho psychologického hlediska, ale také jako nějaká metoda prevence mozkových chorob, které se vyskytují v těch vyšších věkových kategoriích

V.: Jak jsi mluvil o tom, že ta žena si bere hodiny sama, protože muž si nemůže dovolit být kritizován z nějakých důvodů, stalo se ti někdy, že třeba... Byl muž dotáhnut na nějakou lekci proti své vůli? Stává se to tam?

P.: Tak to se stává samozřejmě. Většinou na začátku... Když začínají i v nějaké fázi svého romantického vztahu, tak ten muž je motivovaný uspokojit svou partnerku, takže ho dotáhne na té hodiny, nebo je to i naopak, že ten partner vidí příležitost více poznat tu svojí přítelkyni a udělat jí radost tím, že jí koupí nějaké taneční hodiny, ale samozřejmě to bývá i tak, že žena... Když je třeba nějaký manželský pár, kde děti už odešly z domova a začali žít svůj vlastní život, tak se snažili vyplnit nějakou mezeru, která tím vznikla a rozhodli se toho manžela tam dotáhnout... Ale někdy to bývá i tak, že manželé chtějí brát hodiny a manželky se cítí málo sebevědomé nebo je jim to nepříjemné nebo nemají dostatek sebevědomí. Na druhé straně to může být tím, že se necítí dostatečně talentovaní, aby brali ty hodiny. Jednoduše se stane, že jeden druhého dotáhne na tu hodinu a pak se stane, že v průběhu procesu se jim to začíná líbit a najdou cestu, aby si ty hodiny vychutnávaly společně a tak... Nebo se naopak stane, že oba přijdou dobrovolně oba a v průběhu té hodiny se ukážou všechny ty problémy, které to manželství má, které si sebou přináší a na těch hodinách se to projeví a začnou se řešit problémy, které se řeší v tom manželském životě.

V.: Stává se, že ty lidi pak přestanou tančit? Když se něco takového projeví?

P.: Někdy se stane, že spolu přestanou tančit, ale to je spíš projev toho, že spolu už přestali komunikovat, ať už předtím... Možná byl tanec poslední příležitost... Nebo na povrch vyplují věci, které nebyly řečené protože tanec tím,

že stimuluje tu bezprostřednost, je to takový katalyzátor, stimuluje to a všechny ty věci se dostanou na povrch a tak bez nějakých radikálních změn spolu už nedokážou vycházet... V tancování je možné vše, abych tak řekl.

V.: Dobře. Když bychom teda vzali tanec jako terapii, máš nějaké zkušenosti s tím, že se to tak používá? Že by se přímo řeklo, tak, teď budem používat společenský tanec jako terapii?

P.: No takto... Víím, že jsou... Skupina, nebo určití specialisti, kteří se zabývají psychoterapií nebo nějakým partnerským, kteří používají společenský tanec přímo v té své terapii, teď nevím přesně jakým způsobem se ty hodiny implementují, ale umím si představit, že je ten společenský tanec jako nějaké médium úplně ideální forma té terapie, protože společenský tanec dává všechny prostředky nebo nástroje, které ten terapeut potřebuje si myslím na trénování těch lidí co jsou v konfliktu, ať už se to týká zlepšení té komunikace nebo zlepšení nějakých... Nebo uvědomění si své pozice v tom vztahu, důsledků svého počínání na toho partnera a tak dále. Společenský tanec tak může zprostředkovat nějakou platformu, nějakou neutrální platformu, na které se partneři můžou setkat a s tím učitelem jako moderátorem můžou vyzkoušet všechny možné koncepty, aniž by třeba tam hned byla vidět přímá souvislost s těmi vlastními problémy. A vlastně tím, že se vidí, učí se vidět svoje partnerství ze strany, nebo s nějakým odstupem, tak si začnou postupně uvědomovat ty různé efekty, které tam působí na to partnerství.

V.: Napadá mě takovej tradiční pohled jak je v tanci, partner vede, partnerka poslouchá, třeba někdy je to vnímána jako taková nerovnost v tom vztahu. Jak ty vnímáš roli muže a roli ženy v tancování? Ze svých zkušeností...

P.: No...z mojih zkušeností, ta role je úplně stejná jako v běžném životě. Je pravda, že partneři jsou v nějaké roli, spíš podvědomě než vědomě a to tím, že přisuzují svému partnerovi nějakou roli a prostřednictvím té interakce může být zklamaný jak ten partner vnímá svojí roli nebo zklamaný pokud ten partner tu svojí roli nepřijímá tak, jak mu byla určená a vznikají tam nějaké konflikty... Konflikt je většinou v tom, že ta představa role, kterou jeden druhému přisuzují s tou představou té role, v které se jeden nebo druhý cítí, tak někdy je to tak daleko od sebe, že se s tím nemůžou vyrovnat a proto tou úlohou trenéra je to tak nějak diskutovat, aby oba byli spokojení... Nejsou tam vysloveně nějaké zákony o tom, jaké ty role tam mají být... I když si lidé myslí, že tam jsou, tak jednoduše, nejsou.. Co vlastně ten partner má dělat pro to, aby to partnerství fungovalo, je to vlastně spíše věc výběru. Jiný problém je v tom, že ten výběr musí být nějakým způsobem společný a společně akceptovatelný a jestli je v něčem problém, tak často v tom, že ten výběr nebyl společný a nebyl akceptovatelný.

V.: Takže vlastně ten trenér pracuje na tom, aby se nějak zharmonizovala...

P.: Já myslím že taková hlavní úloha toho tanečního učitele je spíš takové to balancování. Je to vždycky těžké, ale ta úloha učitele musí být neutrální. Protože když není neutrální tak jeden z těch partnerů má vždy nějaký pocit diskriminace. To znamená, že ten učitel musí nějak balancovat ty různé zájmy, které jsou vždycky určitým způsobem protistojné a učit partnery to akceptovat, že ty zájmy budou vždycky protistojné a spíše hledat porozumění v té situaci a brát tu situaci, kdy se ty zájmy musí balancovat ne jako něco negativní, ale spíše něco co je část obyčejného života a s čím se člověk musí vyrovnat.

V.: A vnímáš to z pozice toho tanečního učitele... Vlastně říkáš, že musíš být trochu terapeut, vnímáš tam nějakou hranici mezi učitelem a terapeutem? Nebo jestli se to prolíná...

P. No... Já si myslím, že je to v určitém způsobu to jisté, akorát ty prostředky které se používají... Můžou být zdánlivě jiné... Řekněme, že v klasickém případě by se ten terapeut setkával s tím párem v nějakém prostředí té ambulance, ordinace a mluvil by asi v kategoriích té terapie, kdežto ten taneční učitel se střetává v prostředí tanečního sálu a používá prostředky tance, ale říkám, že ten základ, ta motivace je v podstatě ta jistá, to, že se balancují protistojné zájmy a snaží se najít nějaké prostředky, kterými ty páry ty svoje potřeby vyslovují... Ale zase v každém případě zohledňují také potřeby toho druhého partnera tím, že nedochází k nějakým konfliktům, které nepomáhají problém řešit, ale naopak to řešení ztěžují. Pokud nějaký problém v té terapii spočívá v tom, že spolu musí ti partneři žít, tak v tanci problém spočívá v tom, že spolu musí tancovat. V konečném důsledku to je vlastně to stejné. Dokonce se mi zdá, že někteří terapeuti používají termín taneční program, kde je tím myšleno, že manželé tancují ten svůj společný program, čili ty své stereotypy, kterými se projevují v těch konfliktech. Stejně tak tanečníci mají svoje stereotypy, svoje pohyby, svoje návyky, které se projevují v konfliktu toho tancování.

V.: Napadá tě třeba něco ještě k tomu tématu, co nebylo řečené a je to důležité?

P.: V tom tanci?

V.: No ano...

P.: No v tom tanci je stejně tak jako v normálním životě často problém v tom, že to individuum si začíná uvědomovat svoje limity, v první řadě fyzické a potom i možná mentální a snaží se řešit svoje problémy tím, že část té odpovědnosti za svoje problémy přesune na tu druhou partnerskou polovici a potom, když ten druhý partner dělá to samé a odmítne se zúčastňovat na zlepšení situace toho prvního, tak ten první to bere jako něco negativního a těžko se

s tím vyrovnává. Problém může být prostě v tom, že uvědomění si vlastních limitů je bráno jako cosi negativního, co by mohlo být součástí toho procesu nebo to může být projevem kultury či rodinného prostředí, kdy třeba ty lidi nejsou zvyklí vyrovnávat se s tím, že nejsou dokonalí nějakým zralým způsobem, ale vnímají to jako negativní, takže ty limity nebyly brány jako příležitost se zlepšit, ale spíše jako nějaká bariéra nebo znak nějakého selhání. A v tom okamžiku, kdy je to třeba v tanci a nechceš něco to, co chceš dělat a tak jak to chce dělat nebo je... Jak by se řeklo... Subjekt podléhá nějaké kritice a nebere to jako příležitost ke zlepšení, ale spíše jako někoho názor o schopnostech toho dotyčného a potom se to bere negativně a to je důsledek té negativní reakce, že část té odpovědnosti se ten dotyčný snaží přesunout na toho druhého nebo na prostředí nebo na trenéra nebo na něco jiného. Takže místo aby se s tím problémem nějak vyrovnával a začal trénovat nějaké schopnosti třeba mentální nebo fyzické tak se objeví spíš nějaký konflikt který se řeší. A to se vlastně prolíná po celý čas toho vztahu. Takže nejtěžší je v první řadě nějak trénovat ty partnery v páru, aby se vyrovnávali s těmi problémy nějakým zdravým způsobem bez zbytečného stresu a brát to jako něco normálního, že nikdo není perfektní a v tom neperfektním se člověk snaží využít všechny svoje danosti co nejlepším způsobem a těmi danostmi pak přispět co nejlépe k tomu společnému tancování. A každý se snaží pak zdravě ohodnotit schopnosti toho svého partnera, to znamená že neočekává více, než ten druhý partner může dokázat ale spíše se snažíme pracovat s tím, co máme, udělat z toho to nejlepší a když něco nemáme tak se to snažíme zdravým způsobem získat abychom mohli dokázat něco dalšího v budoucnu. Ten proces. Takže se stále přechází z toho pracování na tom individuálním, každý sám pro sebe k tomu, abychom mohli potom přispět společně k tomu týmovému výsledku. A samozřejmě hledání té balance hledání cest, protože lidé jsou každý jiný a mají jiné problémy a vždy se musí najít cesta k tomu člověku tak, aby měli pocit, že jsou sami součástí toho procesu a neměli negativní pocity, které by vedly k tomu, že by se odmítali zúčastnit toho procesu.

V.: No já vlastně z vlastní zkušenosti, když jsem s tebou měl lekce, tak ty často používáš nějaký příklady ze skutečného života v tom tancování. To děláš normálně? Nějak programově?

P.: No já si myslím, že... Jako nevěřím tomu, že tanec je něco jiného než normální reálný život. Tak stejně jako je to se všemi formami umění, že ten umělec bere tu inspiraci z reálného života, akorát že tu inspiraci nějak podrobí nějaké transformaci, vlastnímu pohledu a tím vlastním pohledem se snaží zdůraznit určité části toho života, které ten umělec vidí jako důležité nebo které nějakým způsobem zpracovává sám pro sebe a představuje ten svůj pohled. To vlastně... Ten společenský tanec tím jaké používá prostředky tak funguje jako takové světlo, taková projekce toho páru a jakoby tancuje nějaký vjem, pocit, reálnou situaci a zprostředkuje to tomu divákovi s tím, že každý používá své vlastní znalosti, vědomosti, pocity a vyjádří se svým způsobem. Vlastně ta naše potřeba se nějakým způsobem vyjádřit se projevuje tím tancem. A částí toho vývoje je i jistá frustrace, částí vývoje je nebýt pochopený tím okolím a když nejsme pochopeni, tak máme frustrace a řešíme to stejným způsobem jako v reálném životě, když máme frustraci, že nás někdo nechápe.

V. Hm... Mě v tuhle chvíli nenapadá, na co bych se ještě zeptal... To hlavní jsi asi pokryl. Ještě si necháme chvíli.

P.: Jo, dobře, ale když tě něco později napadne, tak klidně můžeš napsat.

V.: Jojo... Super... Tys mi dal spoustu podnětů... Má tanec vůbec nějaký cíl toho umění jsi říkal, že je se vyjádřit, nebo jestli má cíl sám o sobě... Je nějaký účel toho tancování... No asi je to blbá otázka...

P.: No účel, to je jako účel všeho.. V podstatě... To je můj názor... Každý si hledá svůj účel tak, že hledá svoje místo a hledá si to i v tom tancování. Určitě něco... Musí tam být nějaká vnitřní potřeba toho člověka k tomu, aby začal tancovat. Dobrý začátek by bylo najít tu potřebu která člověka vedla k tomu, že začal tancovat a když to člověk najde a uvědomí si to tak mu to možná i pomůže k tomu, aby věděl jak se vyjádřit prostřednictvím toho tance. Ale tam v podstatě... Většina těch pravidel, o kterých slyším v tom tancování, jsou pravidla, která vlastně neexistují. Nejsou v psané formě nebo tak něco ale je to spíše projekce názorů různých lidí, kdy podávají svoje zkušenosti dalším párům. Ale zřejmě to podávají formou, že ti, co se učí, to berou jako nějaké pravidlo nebo nějaký zákon. A všechno co se jim podává berou jako zákon... Nebo něco co je neměnné... Protože zákony se mění... Ale spíše jako něco, co je náboženství, které je platné bez ohledu na to, zda se dá aplikovat na ten život nebo ne. Kdežto já si myslím, že tanec je takový dynamický, jako je život a jak se mění život, mění se výrazové prostředky a potřeby lidí. Takže když se podíváš na tancování před třiceti lety tak je určitě jiné než dneska takže ty pravidla jsou flexibilní a to jak se uplatní záleží na tom životě, který probíhá v tom čase a na dobových zvycích... A tak...

V.: Dobře. Ještě, ono to už asi bylo řečený, ale když vezmeš společenský tanec a porovnáš to s jinými druhy tance, nějaké skupinové, street dance a takový... V čem si myslíš že je specifický.

P.: No já si myslím, že to nejvíce specifické... Nemluvíme teď o technických... Určitě jsou nějaké technické rozdíly v tom, používají se jiné výrazové prostředky a jiné věci se vyjadřují. Ale myslím, že ten nejhlavnější rozdíl je v tom, že ve společenském tanci tancují dva lidé. Vlastně to slovo společenský dává charakter té aktivitě. V těch ostatních

tanečních formách se to slovo společenský nevyskytuje protože nebyly myšlené jako forma společenského života jako spíš forma vyjádření se toho umělce. Ten výrazový prostředek byl použit čistě na vyjádření toho umělce. Kdežto u společenského tance je tam ta stránka zúčastnění se společenského života spíše než vyjádření se tím tancem. A to zúčastnění, většinou se zúčastňujeme v páru. Kdysi to byl muž, žena, teď je to kdokoli a součástí té komunikace je vyjádření těch pocitů partnerů a sdílení s okolím. Takže to partnerství je tam součástí té komunikace.

V.: Ještě... Jaký vnímáš rozdíl mezi, třeba když řekneme manželé, kteří mají to tancování jako nějakou aktivitu společnou, můžou to brát teda různě, ať už chodí každý den nebo ne to je jedno a když máš nějaký sportovní pár., který jezdí hodně na soutěže a berou to jako hodně aktivně... Tak vnímáš tam nějaké rozdíly z hlediska rozvoje vztahu? Nebo jaké tam vnímáš rozdíly mezi párem co to má jako hobby a kdo to má jako sportovní tancování?

P.: No určitě tam jsou... Je tam hodně úrovní, těch rozdílů. Hlavní je samozřejmě v té ambici, že jsou různé. Když si nějaký manželský pár vybere společenský tanec jako nějakou formu společenského života a berou to jako doplňkovou aktivitu kterou vykonávají jako pár, kdežto když máme pár nějakých tanečních mistrů tak to berou jako aktivitu, kde chtějí podat co nejlepší výkon a dosáhnout co nejlepšího umístění, tak ta ambice je spíše v tom dosáhnout úspěch, ne ten partnerský vztah. Tam kolikrát dokonce, abych tak řekl, ten pár obětuje ten partnerský vztah za účelem té ambice a toho úspěchu. A většinou se vystavují takovému tlaku být úspěšný, což zvyšuje faktor toho stresu. Samozřejmě záleží jak vysoko jsou ty ambice a kde na cestě k tomu úspěchu jsou, ale víceméně ten největší rozdíl je v těch ambicích...

V.: Hm... No já jsem právě přemýšlel, že když máš nějaký pár, který je hnaný něčím, co nemůžou ovlivnit přímo... Ty výsledky... A vezmu to jako ten rozvoj partnerského vztahu... Jak jsi říkal, že někdy ten partnerský vztah i přímo obětují... Tak jestli tahle věc nemůže být trochu kontraindikace nebo problém v rozvoji toho vztahu...

P.: Ale to zase... Ta motivace... Když použiju slovo ambice... Nemusí být motivovaná nějakým umístěním ale třeba tím, že chce nějaké uznání. Když si vezmu nějakou analogii z normálního života, tak třeba někteří umělci... Tak ambice by mohla být vedena tužbou po nějakém komerčním úspěchu a nebo by ta ambice mohlo být spíše tužbou po nějaké formě uznání. Umělec, který uspokojuje svoje ambice komerčním způsobem se bude snažit prodat co nejvíce obrazů bez ohledu na umělecké aktivity, bude motivovaný spíš tím, co se po něm požaduje. A zase naopak jiný umělec bude hledat způsob vyjádření, který je nějak unikátní. A nebo splní jeho vlastní ambice. Jako takový příklad, extrém, bych řekl Van Gogh, který nikomu nedovolil prodat svoje vlastní obrazy protože podle jeho vlastního názoru nebyly vhodné lidského oka... Na druhé straně bylo mnoho jiných komerčně orientovaných umělců, třeba Salvator Dalí, určitě jeho práce měla umělecký dosah, ale byla motivovaná spíše tím komerčním úspěchem. Takže tam je zase...velký rozsah, velké rozdíly. Někdo třeba může malovat jenom proto, aby ho uznala jeho vlastní matka nebo partner nebo proto, že musí stále malovat. Třeba má pocit, že když přestane, tak něco zapomene.

V.: Dobře. Když třeba učíš tanec, máš nějakou doporučenou strukturu nebo to děláš s ohledem na potřeby nebo...

P.: No já se spíš snažím nějakým způsobem... Snažím se dostat z toho páru co nejvíce. Někdy proti jejich vlastnímu očekávání, abych tak řekl...Protože většinou v tom tanci... To je to, v co věřím... Je důležité trénovat ten pár k určitému stavu myslí, ve kterém se osvobodí od svých klišé a je schopný podat maximum v tom, že je schopen ukázat divákům to, co v něm je, bez toho, aby měl z toho nějaké zlé pocity. Věřím, že divák v konečném důsledku oceňuje to, že .... Divák na taneční soutěži hledá nějakou stimulaci a většinou to spočívá v tom, že diváci se rádi ztotožňují s těmi, co jsou na parketě, se svými hvězdami. A to spočívá v tom, že rádi vidí, že i ti tanečníci jsou lidské bytosti, které mají takové stejné pocity a lidé oceňují, když je tanečník ve všem otevřený, když nemají pocit, že něco skrývá nebo něco předstírá... Není to nic s čím se nemůžou identifikovat. A samozřejmě u toho tanečníka to je někdy hodně těžké, protože když není ten tanečník spokojený sám se sebou nebo být v pohodě sám se sebou nebo není v souladu sám sebou, tak často je to pro něj hodně stresové, když učitel jako já ho nutí dělat něco, co mu není pohodlné, kdy ho nutím dostávat se z té zóny pohodlnosti, jak se říká, to je to nejhorší co je možné pro tanečníka. Pak tam dochází k takovým až antagonistickým projevům, že ten člověk má spoustu osobních problémů se kterými se ještě nedovedl vyrovnat, ale s kterými se musí vyrovnat, pokud chce být dobrý tanečník. A většinou to tak bývá, že dobrý tanečník neznamená tolik to, že je nějaký virtuóz se svým tělem, ale spíš to, že dokáže vyjádřit vlastní pocity a emoce pohybem.

V.: Dobře, tak dobře já myslím, že asi můžem končit, jestli tě ještě něco nenapadá....

P.: No já myslím, že jsem to nějak načrtnul, vlastně každá z těch oblastí by se dala rozvézt do hloubky a ta variace je daná variací těch různých osobností a situací a kombinací... Ono vždy záleží na zkušenosti či citlivosti toho učitele tance, jak dokáže ten svůj pár vést k tomu, aby ze sebe vytáhli co nejvíce. Určitě to souvisí s tím, že pracují s těmi problémy, které si přinesly s sebou. Ať v takové nebo jiné formě.

V.: Tak super. Mokrát děkuji za rozhovor.

P.: Rád jsem pomohl.

Příloha č. 3: Přepis rozhovoru s manželským párem – David a Jana

Datum provedení rozhovoru: 17. 2. 2014

Legenda:

V. – výzkumník

D. - David

J. - Jana

V.: Tak... Souhlasíte s tím, že bude tento rozhovor nahráván a použit pro výzkumné účely mé bakalářské práce?

D.: Ano.

J.: Souhlasím

D.: Souhlasím taky

V.: Já bych se od vás potřeboval co nejvíc dozvědět o tom, jaký místo pro vás má tanec, jaké místo ve vašem manželském životě a tak. A než se k tomu dostanem, tak mi třeba řekněte, jak dlouho jste manželé a něco... Co vás napadá, nějaký základní věci.

D.: Manžele jsme 11 a něco roků... 2002...

J.: A spolu jsme o nějaký 4 roky víc.

D.: A spolu jsme o nějaký 4 roky víc... Takže nějakých 15 let... Což je velmi depresivní (smích). Známe se...

J.: Od 14-ti, 15-ti let, chodili jsme spolu na gymnázium. Do třídy. No... A vlastně... My jsme prvně jsme tancovali...

Ale já vlastně nevím jestli jsme tancovali spolu, když jsme přišli do tanečních... Ale chodili jsme do těch samejch.

D.: Já jsem netancoval s nikým.

J.: Ale netancovali jsme spolu.

D.: My jsme tam nechodili... Nebo Jana tam chodila, já jsem tam byl asi dvakrát.

J.: No já jsem tam taky nechodila.

D.: Já měl takovou tanečnici, spolutanečnici, která tam taky nechodila, tak jsme se doplňovali.

J.: Já jsem tam chodila jenom krátce se svým tehdejším přítelem.

D.: Ano... A ten tam byl jednou.

J.: Přesně tak, ten tam byl jenom jednou, protože strašně žárlil a já nevím co... Takže jsem tam přestala chodit.

D.: No asi ho to moc nebavilo.

J.: No... On nechtěl, abych tancovala s jinými lidmi.

D.: Jo, to je možný...

J.: Takže jsem tam pak chodila sama a pak jsem tam přestala chodit.

D.: No, ale ty máš taneční kariéru mnohem slavnější.

J.: To jo, ale ne u těchle tanců.

V.: Počkej, co to znamená?

J.: Od čtyř let jsem chodila do baletu, hodně jsem se tomu věnovala, i tak poloúspěšně, a pak jsem měla ještě jazz dance a modernu... Asi do nějakých 19-ti nebo tak nějak...

M.: Takže máš rytmus v těle.

J.: Nooo (smích). Mívala jsem.

V.: Dobře, ale ty taneční jsi teda říkala, že jsi moc nechodila.

J.: Taneční no... Mě se to tam nelíbilo, bylo tam moc lidí, nebylo to moc o tom tanci. Zkrátka to tam nezapadlo dobře... Já jsem teda pak chodila do pokračovaček ještě, to jsem chodila s jiným...

D.: Jo, zase s jiným no...(smích)

J.: To nebylo taky úspěšný moc, protože on byl takovej sportovec, vodil takovým tím hrozně tvrdým, prkeným způsobem a... No, takže to taky nějak nebylo úplně...

D.: No vidíš, jsem lepší tanečník než... No to je dobrý, to mám radost.

J.: No, to seš.

V.: To byl taky přítel?

J.: Nenene, to byl jenom... Že nás chodilo víc ze třídy.

V.: No a ty teda Davide v těch tanečních?

D.: Já jsem v tanečních byl dvakrát asi... Tam jsem netancoval moc, v zásadě proto, že mě to moc nebavilo, neslyšel jsem rytmus a... Celkově mě to nic moc neříkalo... Pravda je že od té doby... Já jsem byl úplně nehudební a pak jsem začal trošičku něco začal vyrábět na nějaký kytary, klavíry, sice ne moc úspěšně, nijak organizovaně, ale myslím že

přeci jen jsem získal víc vztahu k hudbě obecně. Nicméně to bych neřek že mělo něco výrazného společného s tím, proč jsme začali chodit následně tancovat.

J.: To ne no.

V.: Dobře, takže ty vaše první zkušenosti z tanečních byly tak nějak mimo a nebylo to moc slavný.

D.: No, bylo to dost neslavný.

V.: A to jste ani netancovali spolu.

J.: To jsme ani netancovali spolu, tak já nevím... Možná jednou někde.

D.: Možná na plese... Jo potom určitě na plese, to už jsme byli spolu, na maturit'áku.

J.: V 18 na plese no nebo tak.

D.: To jsem tam něco odchodil.

J.: Ale bylo to neslavný.

D.: To bylo velmi slavný určitě. (smích)

V.: Pamatujete si, jak jste se v tom cítili?

J.: Jo tenkrát... No mě to vlastně hrozně iritovalo, že David má... Jako... Že... Že si s tebou prostě nezatancuju, že to je zabitý, že je tohle věc, kterou asi nebudem provozovat, přitom mě by to bavilo že jo... Líbilo by se mi to... A... Vlastně jsem to tak nějak vzdala předem, že by David... Že by se mnou chodil takhle někam tancovat.

V.: A to ses ho ptala nebo...

J.: Právěže ne, já jsem to tak nějak usoudila... No... Takže nevím jestli jsem tenkrát někdy mluvila o tom, že bychom chodili tančit...

D.: No ani ne... Asi ne... Já si vůbec nepamatuju, že by se nějaký tancování nějak řešilo...

J.: Jakej jsi k tomu měl postoj?

D.: K tancování? Já nevím...mě to nebavilo...

V.: Jo...nutný zlo.

D.: No ani nebylo nutný našťěstí. (smích)

J.: Já ho nenutila.

D.: Ne, kecám... To není pravda, protože vždyť jsme byli asi třikrát na takovejch těch.. Byli bejvávali..

J.: Jo písničky.

D.: No, písničky a na těch jsme byli párkrát.

J.: No, písničky, ty byly v lucerně, to byly 60.léta nebo nějak takovej okruh a na to se tam vždycky trsalo. Tak to nás chodilo taky víc ještě... To se ti líbila ta písnička, ale myslím, žes tam ani moc netančil.

D.: Ne, netančil, ale písničky mi nevadily, ty byly docela dobrý a ty jsem měl rád, oni tam většinou trsaly holky sami.. I když i někdo...

J.: Radim tam tancoval taky.

D.: Jo...

J.: No takže mě to přišlo jako takový ztracený, že jsem to ani nezkoušela nadnést.

V.: Jo...jako říkala sis, že by to bylo dobrý, ale že jsou ve vašem vztahu jiný věci.

J.: Hm no...že to nebude.

V.: A to jste teda spolu už chodili, občas jste šli...

J.: No, občas jsme šli.

D.: No na písničky, to už jsme spolu chodili, jinak bysme nechodili na takový hrůzy...

J.: No a Danova babička, ty hodně tancovali, takže to bylo takový zajímavý, zase naopak Danovi rodiče vůbec.

D.: Hm... No nějak to nebylo jednoduchý no... Babička s dědou, ty tancovali pravidelně každou sobotu desítky let...

J.: No... Tak z toho taky pak měla radost že jo? Že chodíme tancovat.

D.: No...

J.: Ty to hodně bavilo.

V.: A Tvoji rodiče a tanec?

J.: Moji rodiče... Ti občas šli na nějaký ples, nechodili tančit spolu nějak pravidelně. Ale rozhodně uměli tančit oba tak nějak běžně.

V.: No jakože ty jsi chodila na ten balet a step a tohle všecko.

J.: Jo... No máma spíš hrála divadlo, když byla malá, takže v rámci toho určitě a táta taky se hodně pohyboval v takový umělecký sféře, na DAMU učil.

M.: Jsem si říkal jak ses k tomu dostala víš.

J.: Jo... No, máma mě přihlásila do toho baletu (smích) ve třech letech a měla jsem vymalováno. Ono to bylo dost

stresující ze začátku v národním divadle, takže to nebylo... Tak mě to začalo bavit kolem 11-ti let, ale to mě bavilo hodně potom.

V.: V těch 11-ti jsi tančila co, když tě to chytlo?

J.: To jsem... Dostala hlavní roli v národním divadle... Dětskou... Tak to jsem měla takový úspěchy

D.: Co? Nějakou berušku nebo...

J.: Nene...takovou holčičku. (smích) No ale to mě bavilo na jevišti, takový zážitky... No třeba ten jazz dance by mě asi býval bavil víc než ten balet, ale ten jsem tolik nedělala, asi jenom 3 roky.

D.: To jsi dělala...

J.: No to nevíš, to bylo někdy od 13-ti.

D.: Ale vždyť potom jsi ještě chodila na nějaký ty... Židovský tance.

J.: Jo! No, to jsem potom chodila... To jo...

D.: To si pamatuju, to jsem někdy chodil.

J.: Jo, ty jsou prima.

V.: Takový veselý.

J.: Jo jo, veselý, pospolitý, hezký no... Tak to je moje taneční kariéra.

D.: No moje taneční kariéra žádná není, takže to je jednoduchý. My jsme začali potom tancovat až v tý Americe.

V.A to bylo kdy asi? Vy jste teda spolu chodili, občas ty plesy, pak jste se vzali po nějaký době...

D.: No... A tohle bylo po devíti letech...

J.: No po dlouhý době.

D.: Hm... Tak 3 roky zpátky.

V.: To bylo teda v tý Americe.

J.: V Americe no...

V.A kdy jste se dostali do tý Ameriky?

J.: No... David tam odjížděl dřív než já.

D.: 2006... Ale začali jsme až než jsme odjížděli zpátky.

J.: Jo... Asi rok předtím, než jsme odjížděli zpátky. Takže teď jsou to tak 3 roky.

V.: 3 roky, co jste začali v Americe tančit.

J.: Jo.

D.: Možná 3 nebo 4... Tady jsme už rok a půl...

V.: No a jak se to stalo?

D.: No protože... Byla nesnesitelná a furt chtěla dělat něco spolu no....(smích) Ne ne...

J.: Ne, tak bylo to takový náročnější, já jsem byla chvílema tady, chvílema v Americe, prostě David tam měl nějakou krizi pracovní, což se pak promítlo i do toho vztahu, tak jsme pak měli vztahovou krizi, tu jsme nějak zažehnali a na konto toho jsme pak začli tancovat, že budem dělat spolu něco... David říkal už předtím, že by chtěl chodit, že mám něco najít.

D.: Ne, to bylo jinak. To bylo tak, že Jana tam neměla nic moc co dělat a chtěla dělat něco spolu. A... Což já jsem říkal, že klidně teda budu chodit něco tancovat, ať něco zařídí. No a samozřejmě sám jsem byl línej, abych něco zařizoval, tak aktivní jsem nebyl... Ale...

J.: No a já jsem měla takovej pocit... Já hrozně nerada někoho do něčeho nutím, takže.. Jsem si říkala, to není nic co by ho bavilo...

D.: No nakonec jsi to zařídila sama.

J.: No, zařídila jsem to sama, Našla jsem školu, zkontaktovala jsme je a přihlásila jsem nás na skupinové učení, bylo tam asi 8 párů začátečníků...

D.: 5 párů i s náma.

J.: Jo máš pravdu, to je moc, čtyři nebo pět párů... Takže jsme šli... No a ta první hodina.. No já už jsem se tak nějak mentálně nastavila, že David bude vzteklej na tý první hodině.

D.: Já jsem nebyl vzteklej (s úsměvem).

J.: No, že to budou nervy, že musím... Být v klidu... Protože když je David vzteklej a nervozní, tak dřív jsem vždycky šla proti tomu a jenom se to vyeskalovalo. Takže jsem si jako říkala, že budu v klidu, že se budu jenom snažit to rozptýlit a tu hodinu nějak projít.

D.: No já jsem byl úplný zlatíčko, vůbec jsem nebyl ani nervozní nic jinýho... No ne, byl jsem nervozní, hrozně mi to nevyhovovalo, bylo tam dost lidí a šlo mi to hrozně pomalu a to mi nevyhovovalo samozřejmě. První hodina byla taková náročná. Ale přežili jsme to, přestože ze začátku ani ta paní učitelka mi moc nevyhovovala. Nicméně jsme

nakonec nějak přežili, já to přežil, zas to nebylo tak strašný, jen jsem byl lehce nervózní.

J.: Ne, nebylo to tak strašný. Byl jsi nervózní no...

D.: Ale potom jsme vymysleli, že budeme chodit... Protože chodit na ty skupinový by bylo hodně náročný, tak jsme vymysleli, že bychom to mohli dělat tak...Mě na tom nejvíc vadilo, že jsem nestíhal a tak jsme vymysleli, že si zkusíme ještě zařídit individuální lekce vedle toho. A tím jakože se to dožene. Tak to jsme si zařídili a ta paní učitelka se prokázala být neuvěřitelně trpělivá, strašně šikovná, a tak jsme začali chodit dvakrát týdně, jednou individuálně, jednou skupinově a... Začalo to bejt docela dobrý, protože nebyl ten stres z toho, že se to musí člověk hned naučit, protože na něj všichni čekají... A ukázalo se, že je to i docela zábavný nakonec. Takže to bylo docela dobrý no. Mě hlavně hrozně vyhovoval ten způsob výuky, protože byl zábavnej, nešlo tolik o techniku, i když taky jsme nějakou dělali.

J.: No ze začátku ani ne.

D.: No, ze začátku se jen šlapalo.

J.: Vyroženě abysme slyšeli rytmus, abysme to odšlapali prostě.

D.: A taky si vlastně, a to byla velká výhoda, jsme začali se dvěma tancema. Ta první skupinová sezona, oni to měli vlastně daný po... Myslím 3 sezony za rok, nebo 3 skupinový výuky za rok a každá z těch skupinových výuk těch začátečníků byly vždycky dva tance.

J.: No třeba rumba a waltz a pak zase další dva.

D.: Rumba a waltz bylo první? Nebyla rumba a nightclub?

J.: Asi nightclub... Já už nevím.

D.: Možná waltz... To je jedno. A začalo se takhle, že se dělala většinou jedna latina a jedna klasika, řek bych.

J.: Jo jo.

D.: S tím že oni měli ještě navíc... Vlastně jsme dělali jenom dvě klasiky, waltz a to, čemu se asi říká tady slowfox a... Potom to třetí co nebyla latina byl nightclub, což je nějaký tanec, co tam vymyslel nějaký americký...

J.: No oni to tancují snad i na soutěžích, ale hlavně se to tam běžně tancuje na svatbě. K tomu tam ještě měli víkendový workshopy a jednou týdně v pátek tam byl taneční večer.

D.: Na to jsme teda moc nechodili, jenom párkrát ke konci, ale ten taneční večer, to byla poměrně malá komunita v reálu... Oni všeobecně tam tancovali vlastně... Ty skupinový tance, pak se tam učili rutiny.

J.: Na svatbě myslíš?

D.: Ne, takový ty routines.

J.: No to byly takový ty amatéři, co to brali víc vážně.

V.: Jo, takže s tím jeli i na soutěže.

J.: No oni sami i pořádali soutěže pro ty amatéry vždycky jednou za půl roku, že se ty lidi sešli, byla to spíš společenská věc.

D.: No... A my jsme začali tancovat a začli jsme se... Součástí bylo to, že jsme se měli naučit vodit...

J.: No aby ten muž určoval co se bude dělat, aby uměl značkovat ty věci, co se budou dělat.

D.: Což mě docela bavilo musím říct, potom, akorát jsem byl ze začátku děsně hysterický, protože to samozřejmě vůbec nesthám, ale taky jsem se záhy naučil, že když můžu dlouho šlapat, to Janička se to naučila přežívat, že jsem vždycky dlouho šlapal základní krok dvanáctkrát, než jsem se rozhodl co budeme dělat.

J.: No... To bylo asi důležitý... Mě by to normálně vadilo, že ti to jde tak pomalu, ale když už jsi řekl, že na to se mnou budeš chodit, tak jsem si řekla, že to musím opravdu přizpůsobit jemu.

D.: Jo no, to určitě... A velká výhoda pro nás bylo... My jsme spolu dělali občas sporty, ale tam je nevýhoda podle mě v těch párovejch sportech, že po většinou má ten chlap velkou... Je to hrozně nevyrovnaný.

J.: Hm.

D.: Jo, takže když jsme chodili běhat nebo jezdit na kole.

J.: Mě to vadí když jsem druhá, tak... (smích)

D.: No to možná taky, ale není to tak párový, když jdeme běhat, tak párově si nezaběháme, bud běžím tak, že mě bolejí nohy a stojím většinu času nebo Janička odpadne.

J.: To samý výlety na kole, že když se to přizpůsobí mě a David se vlastně kochá. (smích)

D.: Pohybují se rychlostí no (smích) nebo jsem někde úplně jinde než Janička, takže to pro nás bylo hodně nevyhovující co se toho jakoby... Společně strávenýho času týkalo. Zatímco tady sice Janička na mě musela čekat, ale aspoň jsme to dělali společně a byl tam člověk spolu a i když jsem ji špatně vedl, tak aspoň jsme se vedli spolu, i když špatně, a to byla výhoda... To si myslím že bylo hodně... To bylo na tom hrozně dobrý...

J.: Taky je tam na tom zajímavý, jak ten mužskej to vodí furt, jakože ty tam sice dáváš energii v těch spinách a tak, ale

jakoby neurčuješ to, že jo, je to tak daný.

D.: Nebo my jsme se to tak učili.

J.: No, my jsme se to tak učili.

V.: Jasně, je to jakoby první fáze toho učení, pak to jde udělat tak, že to lze prolínat, ale prostě... Je to v učení efektivnější, takovej základní model, tak chápu, že jste se to tam tak učili.

D.: Ale to tě docela bavilo v reálu.

J.: No jo, když jsem to pojala, je to...je to příjemný, já nemusím fakt přemýšlet (smích), kdežto předtím jsem měla furt pocit, že tě musím tahat v tom tanci... No má to něco do sebe. Je fakt, že my máme jinej styl učení, že já to mám spíš skrz to pohybový a když už začnu tancovat, tak si to všechno vzpomenu a David to všechno tahá jako přes hlavu, musí si to rozmyslet, zanalyzovat.

D.: To jo, to samozřejmě občas vedlo k jistým iritujícím situacím, kdy jsem asi po desáté zkoušel svoje kroky a furt mi nevycházely.

J.: No já se snažila se nad tím nějak...

D.: Jo to jo. Jenom jsi byla místama už trochu unavená. To samozřejmě s tím mám problém, že mi to začne nevycházet a nevím proč a nejsem schopnej s tím nic udělat jakoby... Pocitově... Takže to musím vždycky pochopit.

V.: To jste věděli už předtím, že každé máte jiný způsoby učení se?

D.: No jo...Ne jenom učení i spousty jiných věcí...i třeba...různý věci kolem těch...jak se tomu říká...umění.

J.: Hm, ze začátku no, že to neprožíváš.

D.: No že to neprožívám.

J.: No jo... Před 12-ti lety. (smích)

D.: To už je dávno... No ne, ale jiný jsme obecně, neřek bych že je to specifický pro tanec.

J.: Ale to... Za ty léta se to podařilo přiblížit, my se od sebe vzájemně hodně učíme.

D.: Určitě. Takže jiný to máme, ale nějak to přežíváme a nakonec vždycky zjistím, na kterou nohu jsem to špatně došláp.

J.: Hm (smích)

D.: Když se počtvrtý podívám na to, jak to dělá ten instruktor, tak zjistím, kde on má tu váhu jinde než já. A pak třeba se mi to povede taky udělat. Já musím říct, že to je taky jedna věc, která mě na tom baví, že kromě toho, že mě baví to tancování, tak mě docela baví, za první ten proces toho učení a za druhý ty figury.

J.: Já se zase výsledně těším, že jednou to přestaneš analyzovat.

D.: No jeje... Věčný optimista.

J. Ale někdy se to zadaří, že mám fakt pocit, že už vyloženě tančíme, já mám nějakou ten,..

D.: No tak já myslím, že tančíme často.

J.: Hm...no.... (smích)

D.: No dovol... Náhodou, myslím, že občas tančíme úplně bez pravidel, to zase nekecej.

J.: Jo?

D.: No, třeba tuhle jsem několikrát jsme tancovali v kuchyni úplně náhodně.

J.: Hm... Jo, jako neuvěřitelně se to vyvíjí, já ten vývoj vidím pořád velkej. Takže si myslím, že tam dojdeme.

V.: Takže když se ještě vrátíme k té první společný lekci, David popsal jak se cítil, tak ty jsi říkala, že to teda nebylo tak hrozný, ale jak ses cítila ty?

J.: Jo... No já jsem tady při té hodině si pamatuju, že jsem si pořád říkala, že se nesmím rozčítit, že se na něj nesmím naštvat za to, že je naštvanej, že tam dělá nesmyslný binec, že je na paní ošklivej...

D.: Co? Co?

J.: No jako... Lehce... Tvářil ses na ní dost...

D.: Ale!

J.: Ale ona to všecko ustála, profesionál.

D.: No jo no...

J.: dobře to ustála. No bylo na tobě vidět že jsi byl nairitovanej.

D.: Tak ona měla cvik že jo...

J.: Takže jsem se snažila zůstat já sama v klidu. Tak to byla ta první hodina. Třeba ho trochu podpořit

D.: Mě hrozně vadí, když na mě lidi čekaj.

V.: Jo, bylo ti to hodně nepříjemný.

D.: Ale jo...ona byla úžasná.

J.: Ono taky chvílku trvalo, než se s náma szila, taky než přišla na to, jak s náma pracovat, jak to David má.

V.: Hm... No nám to taky chvilku trvalo.

D.: (se smíchem) No já jsem složitější, to já přiznám.

V.: Tak jako z mého pohledu si nemyslím, že jsi složitější, prostě u každého chvilku trvá než se sladí. Dobře, takže ze začátku ses snažila krotit, aby se to mohlo nějak vyvíjet. A jak se to vyvíjelo dál?

J.: No... Šlo to... Potom bylo supr, nevím přesně kdy to nastalo, ale docela brzo po tom, co jsme začali brát ty soukromý lekce, že vyloženě David řek, že ho to baví, to mě překvapilo, protože já jsme se dost bála, že to dělá kvůli mě jenom. Což mě netěší. Takže když řek že ho to baví, tak to bylo super. A jinak, v tom tanci, někdy mě to štve, že to tak musí přes tu hlavu, nedá si to jen tak položit...

D.: No ale někdo ti potom musí vymyslet ty kroky. Když je zapomeš.

J.: No to je pravda... To je další věc, že jsem se na to začala spoléhat, až moc, že to jako odvedeš... Takže to vypouštím.

V.: Jo, takže jak ty se učíš pohybově, tak jsi to rozumový učení vypustila, když jsi viděla, že to David umí odvodit.

J.: Jo, přesně, kdybych se učila choreografii, musela bych být mnohem víc analyticky soustředěná, abych se to naučila, kde a jak to začíná, takhle to trochu vypouštím.

D.: No z tohoto pohledu je nefér, že mě to všechno trvá výrazně déle než Janičce.

J.: No... Ne vždycky.

D.: Ale tak skoro vždycky máš ty kroky za polovinu času než já.

J.: Záleží jak jsou těžký.

V.: Já teda samozřejmě nevím jak jste to měli když jste začínali v tý americe, ale já za sebe, když jsem s váma měl pár lekcí, tak tam nevnímám nějaký velký rozdíl v tomhle. Možná se to už nějak vyvinulo.

D.: No což o to, já vývoj vidím určitě, velicej, hodně věcí mi už jde jednoduše a taky to, že se ty kroky dost prolínají mezi těma tancema, tak to tomu hodně pomáhá řekl bych... A... No... Mě na tom fakt hodně baví, že vím, že Janičku to baví a ty figury jsou takový super, když se to povede občas, taková aktivita... Takže...

V.: Ty jsi říkala, že pro tebe je to spíš pocitová záležitost, tak pro tebe Davide je to spíš taková funkční záležitost?

D.: No... Jo.

V.: No ale dohromady vám to funguje. Čím to je?

J.: No to nevím... Vytrvalostí asi.

D.: Já myslím, že z toho, co jsme začali dělat spolu, tak to bylo poprvý, kdy jsme se u něčeho takhle udrželi. Že z toho co jsme dělali spolu, tak většinou nám to nevyhovovalo, tenis a tak, u toho sporu hlavně. A je to taková společná práce hlavně. Že to člověk dělá dohromady. Ty sporty jsou přeci jen takový kompetitivní.

J.: No a to sladování, to je nekončící proces v tom páru.

D.: No já nevím, já bych řek že už jsme dávno skončili... Tvé názory nabyly vrchu... To je z Wericha, názory manželů se přibližují, přibližují, až ty její nabydou vrchu. (smích) Ne, jako, to sladování je tam podle mě furt ale myslím...

Tohle bylo dobrý...

J.: Já myslím, že ty rozdílnosti přináší hodně obohacení a dynamiku do toho vztahu, je to zajímavý.

V.: A uvědomujete si to teda v tom tancování a v tom vztahu taky.

D.: No určitě, já myslím, že obecně hodně obousměrně jsme se naučili od sebe věci.

J.: Já bych řekla, že na začátku jsi byl míň sociálně obratnej než já a teď mi přijde...

D.: No pořád jsem takovej nekonečně.

J.: No právě mi přijde že jsi teď víc sociálně obratnej. Jsi mnohem schopnější se kontrolovat.

D.: Jo? Aha... No to nevím jestli je sociální obratnost.

J.: No s těma lidma líp vycházíš.

D.: Hm... No určitě z tohoto pohledu... Já byl na střední strašněj takovej.... Zmatenec, ale to si myslím, že je hodně kluků.

J.: No, to je normální.

D.: No, určitě... Já si myslím, že hodně věcí...

J.: No já zase v tom analytickém přemejšlení jsem se od tebe hodně naučila... Nebo ne?

D.: No všechno. (smích)

J.: Tak určitě schopnost jako bejt skeptickéj k věcem, vyznat se v těch věcech, vědět, že je důležitý znát metodologii a takový ty věci...

D.: Tak já pocházím ze strašně exaktní rodiny.

J.: Já zase ze strašně humanistický.

D.: Hodně odlišný jsme v hodně věcech.

J.: No, i když obojí je střední vrstva, takže v hodně věcech je to podobný.
D.: Ale Janička se ve čtyřech letech musela učit francouzský slovíčka a já se musel v pěti letech učit vytýkat před závorkou...
J.: No... Postižení jsme každý z jiného úhlu.
D.: No... Je to... Si myslím
V.: Takže jste každý přistupovali trochu jinak k tomu tancování.
J.: Přesně tak.
D.: Jo to hodně, z tohoto pohledu, dost odraz toho, jak člověk obecně přistupuje k řešení problémů a přístupu k životu.
J.: Jako jo, myslím, že se v tom hodně věcí můžou odrazit, v tom tanci. Obecně jak na tom ten vztah je, to asi dost.
V.: A vnímáte to třeba na něčem konkrétním?
D.: Já nevím, mě jako přijde, že v zásadě, když jsme začli chodit na ten tanec, tak ta hlavní krize už pominula, nicméně určitě si myslím že nás to zase přivedlo blíž a hlavně že nám jako... Že jsme se víc začli užívat věci spolu některý.
J.: No já byla určitě pak míň konfliktní.
D.: Jo, to je možný...
J.: To bylo zajímavý na tom tanci, že jsem jako přijala tu... Jako pasivní roli a že...
D.: (velký smích) Dobře....
J.: Takže už ty věci tak nehrotím.
D.: To já bych řek, že v tomhle...
J.: Jakože je tam ještě místo k růstu jo? (smích)
D.: Ne, jako já jsem spokojenej, člověk si občas musí některý věci dohodnout, aby to...
V.: Takže nevnímáš nějaký rozdíl.
D.: Ne, to jako určitě, já myslím že to hodně moc přispělo obecně k tomu klidu, že jsme spokojenější, máme něco společnýho víc, co děláme spolu kromě... Jo protože já třeba obzvlášť mám tendenci být argumentativní většinou.
J.: To já taky.
D.: No... Asi oba, asi oba... A tím pádem...
J.: David umí být dost negativistickej ve smyslu všechno rozebrat do posledního detailu, odhalit ty slabiny... Takže to já jsem cejtla takový věci vůči mě. On to nemyslel zle jo jako... Já nevím, já jsem třeba napsala nějakou povídku a on mi řek jak je to špatný.
D.: Ale to jsem vůbec neřek...
J.: No a za tři měsíce se mě zeptal "proč nepíšeš, vždyť to bylo dobrý" (výbuch smíchu). Tak to byla taková dezinterpretace.
D.: Já jsem jenom říkal, měl jsem pocit, že mám být konstruktivní kritický, tak jsem byl konstruktivní kritický a pak jsem byl překvapenej, proč nepsala něco dalšího, kde by se to následně zlepšilo no... V tomhle mám rozhodně slabiny a myslím, že jsem v tomhle dost vyrost, když počtvrtý takhle jsem ti vysvětlil, že je to něco, tak jsem pochopil, že to s tebou takhle nefunguje, tak jsem pak ty věci méně rozebíral a myslím, že je to výhoda, když prostě... Já jsem to tak vůbec nebral. Já nevím, já jsem na to byl... Ale dyť ty jsi sakra taky na to musela být z domova zvyklá.
J.: No to jo, moji rodiče taky byli hodně kritický, ale mě to nedělá dobře, mě spíš...
D.: Já byl hrozně zvyklej, že jsem se tak jako hodně... Nevím no... Třeba ta povídka to bylo nešťastný.
J.: No tak ono i když to není tak dobrý, tak je lepší podpořit.
D.: No jasně, to já už jsem taky pochopil, jak se to má dělat... No takže, což takový věci... Ale že právě si myslím, že to i nějak taky, nevím jak moc to mělo společnýho s tím tancem, ale člověk v tom vztahu časem roste a nějaký věci se učí a nějak se to prostě mění no.
J.: Taky jsme spolu hrozně dlouho.
D.: No jsme spolu dost dlouho.
J.: A nemáme děti, takže ten společnej projekt je prostě strašně důležitý... Jo, neříkat si to je v pohodě, ať on je zalezlejš u svýho počítače, nebudu ho rušit, fakt je potřeba spolu furt něco podnikat a vymejšlet, aktivně, ne jen, že si povídáme.
V.: Jo, takže tím, že děláte spolu nějakou věc, tak to vytváří takovou soudržnost. Ne snad že by to přímo měnilo...
J.: No jakoby to podporuje.
D.: Určitě... Má to nějaký dopady, protože většinou, nebo hodně lidí, myslím, že do týhle fáze toho vztahu dochází v jiným věku, což má taky nějaký svoje... Jiný dopady... Nevím jestli je to lepší nebo horší...

V.: No vy působíte tak nějak spokojeně.
J.: Jo.
D.: Já myslím, že teď hodně no.
J.: Je to super no.
D.: Je to dobrý.
V.: A ty jsi přeci jen zmiňovala tu pasivitu, zkoušela jsi to někdy předtím, že bys...
J.: Jako že bych nemusela tak jako... No to mě ani nenapadlo. (smích)
V.: Takže jak jsi byla ráda, že vůbec to tancování mohlo být, tak ses tak jako zapřela.
J.: No no no, upozadila, to jo... V normálních situacích mě to nikdy tak nenapadlo.
D.: To si myslím, že taky bylo součástí toho, proč jsem u toho vydržel, protože hodně často, když jsme začali dělat něco, takový věci, co Janičku bavily, tak tím, že jsem byl ze začátku nervózní a ona měla tendenci se naštvat a pak už to nejt dělat.
J.: Hm hm, jo jo.
D.: Tak... To prostě nefungovalo. Zatímco teď tomu dala fakt hodně energie, že se nebude vztekat, že jsem nesnesitelný a to tomu hodně pomohlo.
J.: Taky jsem neměla velký očekávání, že hned budu králové parketu.
D.: Myslím, že tohle bylo fakt výhodný, ona to jednoznačně uměla, tím pádem já jsem byl ten komu to šlo pomalu, ale zároveň Jana mohla přebrat víc toho, že to bude přezít a měla na to energii, protože ji nedělalo takový problémy se ty nový věci učit.
J.: Jo... To asi taky... To bylo vlastně moje prostředí, já z toho nebyla vůbec nervózní, znala jsem jak to chodí a mě to nestresovalo nijak.
V.: A pak jsi viděla jak David rostl.
J.: No... To jsem byla fakt překvapená. (smích)
D.: No já taky.
J.: On totiž předtím vůbec neslyšel rytmus, takže jsme šlapali mimo rytmus a zrychloval to...
D.: To dělám furt, ale dobrý.
J.: No teď už je to někde úplně jinde. Takže když jsem viděla, že to začíná slyšet, že ví, kdy vyjít, tak to bylo fakt úchvatný... Asi se dá naučit fakt všechno.
D.: No... Kroky jsem se naučil nakonec... To je jako... To je taky výhoda v tomhle, když teda chce člověk závodit, tak nevím, ale když chce jen si tancovat, tak je to hodně mechanický.
J.: Že to stačilo odšlapat.
D.: Hodně se toho dá... Prostě odšlapat se to dá. Není to nutně nádherný, ale odšlapat se to dá a pak v tom může pokračovat, zatímco v některých jiných věcech je tohle horší no... Takže to si myslím, že bylo taky dobrý.
V.: Prosím tě to s tou pasivitou, rozšířilo se to nějak i mimo taneční parket?
J.: No... Ty jo...
V.: Jak to vnímáš? Nebo jak to vnímá David?
J.: Jako... Asi jo, přijde mi, že teď... Že jsem taková trpělivější možná.. Nehrotím všechno...no David to pak řekne...
V.: Jako jestli si tím nejsi jistá, jo, tak nemusíš...
J.: no snažím se přemejšlet... Asi jo... Ale furt jdu do nějakých hádek, když si myslím... Nebo ne hádek to je silný slovo.
V.: vyjádříš svou nespokojenost.
J.: No... Hm, nevím, jak to vnímáš ty?
D.: No já nevím jestli pasivita je správný slovo, ale pravda je, že se určitě hádáme míň a jinak než jsme se hádali.
J.: No hlavně takovým konstruktivnějším způsobem. Že já jsem dřív hodně vybuchovala.
D.: No to taky.
J.: Jak jsem dřív prostě odcházela.
D.: Jooo, no jo...
J.: Jako jo, asi jsem se změnila hodně.
D.: Já si pamatuju, jak někdo rozkop kbelík...
J.: No to bylo vlastně ještě tady... Ale to byl takovej poslední z těchle záchvatů..
D.: No dobře... Ještě jsi pak párkrát odešla, vylezla z aut.
J.: Ale míň.
D.: Ale míň, určitě a to si myslím, že má určitě víc důvodů, částečně je to taky tím, že jsme zpátky tady, je víc klid.

J.: Taky lépe zvládám emoce, jsem si na tom sama popracovala.

D.: Určitě, a já taky, přeci jen hodně věcí, taky myslím, že s věkem se naučí... Na začátku to je takový že se všechno musí dořešit a ta hádka musí bejt do tří do rána, abysme se všichni uklidnili, ale teď už mnohem víc...

J.: No to je fakt, že ty seš teď super v tomhle, umíš to otočit do legrace.

D.: No já se na to někdy v půlce klidně vykašlu, že už to nemá cenu, že to nestojí za to prostě, nějak se to vyřeší. Jo, takže myslím, že některý věci jsme řešili dýl než bylo potřeba třeba. Takže takový ty náročný jsme už neměli ani nepamatuju. Ale myslím, že to je hodně věkem a i tou krizí, že jsme si to vyřešili.

V.: No a jak vypadala ta krize, jak se vám to podařilo vyřešit?

D.: No trpělivostí.

J.: Vypadala blbě no...

D.: V zásadě trpělivostí.

J.: Já jsem odjela tenkrát do Čech, byla jsem tady v takový rozluce dalo by se říct... Ale stejně jsme pořád nějak komunikovali.

D.: Ukázalo se, že samotným je nám nakonec hůř.

J.: Ukázalo se, žeš měl pravdu. (smích)

D.: Já mám vždycky pravdu, takže to je výhoda. (smích)

J.: No to ano. (smích)

D.: Takže nakonec se ukázalo, že se to dá všechno přežít. A přežilo se to všechno. A bylo to hlavně o trpělivosti a nějakým klidu. A o změnách.

J.: No hodně o změnách, bylo to způsobený hodně tou Amerikou, kde měl David ty svoje problémy, který mi neřikal a já jsem z nějakýho důvodu prostě jsem ho chtěla nechávat bejt, ať pracuje a neuvědomovala jsem si, že třeba něco není v pořádku. Takže pak jsme vlastně změnili životní styl teď.

D.: No taky nejsme tolik spolu to je taky výhoda. Protože Jana tam neměla tolik co dělat.

J.: No to jo, já jsem tam vlastně pracovala z domova, David taky, tak jsme byli pořád spolu, já jsem překládala a dělala postgraduál a on byl taky hodně doma.

D.: No takže to tomu taky moc neprospívalo.

J.: Teď máme spoustu podnětů oba.

V.: Takže jste to nějak překonali trpělivostí.

J.: No, já si myslím že v té krizi to vždycky musí aspoň jeden člověk podržet, že musí říct, že chce zůstat v tom vztahu a pokračovat.

D.: No.

J.: A mezi náma to nikdy nebylo takový... Nebo aspoň já jsem ho nikdy nepřestala mít ráda.

D.: No... To nebylo že bysme se nenáviděli, spíš to bylo prostě únava.

J.: No a ponorka, ponorka vztahová. A taky to že jsem tam nedělala svoje věci. To jsem mu tam hodně vyčítala že mě v některých věcech nepodpořil. No takže kombinace individuálních problémů se pak projevila i v tom vztahu.

V.: Dobře, takže to jste zažehnali, pak jste si našli nějakou společnou činnost, to máte teď to tancování, ale pak jste se přestěhovali zpátky. Jak to bylo s tancem?

D.: No to tady bylo úplně nevyhovující.

J.: Minulej rok jsme si našli ten kurz taneční pro dospělé. To bylo v kyjích... Jak se jmenoval Brož...

D.: No ono v reálu, ten chlap co nás přijímal byl dobrej.

J.: Jo, on byl dobrej, ale on nás neučil no.

D.: To byl nějakej starší pán a byl hrozně fajnověj.

J.: Brožovský?

D.: No nějak tak. A v každým případě to bylo v pohodě, když jsme byli u něj si promluvit kam chodit, tak to bylo fajnový a pán byl super, ale když jsme pak začli chodit na ty hodiny... Ona je pravda, že jedna z nevýhod byla, že to bylo hrozně pozdě v pondělí večer nevím od osmi nebo...

J.: Jsme byli utahaný oba.

D.: ...do desíti asi, měli jsme zrovna dlouhý dny, tak to bylo nešikovný. A druhá nevýhoda věc je, že prostě to vůbec nebylo to, na co jsme začli chodit a co nás bavilo, to bylo...

J.: Byly takový taneční... Bylo to hodně podobný normálním běžným tanečním, kde byla spousta párů.

D.: Bylo to prostě... To taky... Ale to všechno ještě by se přežilo, ale hlavně to bylo dvanáct tanců za ty dvě hodiny nebo kolik, deset, hrozně moc toho, jsme nestíhali, nebo já teda vůbec... Taky restriktivní bylo, že to bylo pravidelně, pak člověk jednou nejde, dvakrát nejde a už se nechytí. A zároveň...

J.: Mě teda nevyhovovali ti co to vedli.

D.: Janě nevyhovovali. Ty mě zas až tak nevadili, jakoby... Ale bylo to zas... Při tom množství těch tanců, při té rychlosti to bylo zase víc o tom, že člověk nějak šlapal, oni tak sotva stačili člověku říct, moc se nedělalo toho, co nás hodně bavilo, nebo co mě obzvlášť bavilo ale myslím že Janičku taky, což byly takový ty figury a choreografie, což tady... Já vlastně když Janička už byla doma dřív půl rok, tak já jsem tam ještě půl roku chodil i sám tancovat do těch, do těch těch i na ty individuální hodiny a učil jsem se různé figury co jsme pak dělali s Janičkou a mě prostě ty figury baví, baví mě tanec, že je to zábavný, napínavý, můžu si vybírat, co se bude dělat, je to takový aktivní, akční prostě, není to úplně dokolečka to samý... Nebo je to v reálu pořád do kolečka to samý, v mém podání, když ten základní krok sedmkrát obejdu, ale přeci jen mám nějaký možnosti.

J.: No můžeš si to sám volit.

D.: No můžu si to nějak dělat.

V.: Ale tohle se asi taky nějak vyvíjí ne? Když vás vidím na lekci, tak to sjedeš třeba čtyřikrát, pětkrát ale nepřijde mi, že je to dvanáctkrát.

D.: Ne, to ne, už to není, hodně se to zlepšilo z tohoto pohledu, to se určitě nedá srovnat. Ted' většinou už po dvou, třech maximálně jsem schopnej zase do něčeho vyjít někdy i rychlejc, jsem mnohem míň hysterickéj z toho, když se mi některý věci nepovedou.

J.: No, to jo.

D.: Hodně těch věcí se rozhodně změnilo, zlepšilo tím časem. A mnohem víc si to užívám. Tím že mi už tolik nevádí když se něco nepovede, tak si hodně užívám když se to třeba povede trochu a můžu jít znova...bylo to dobrý no, pak jsme se učili i takový složitější figury a pak když jsme se vrátili tak to nebylo vůbec... Nebylo to vůbec ono.

J.: Vůbec no. Mě to nebavilo.

D.: No, Janičku to nebavilo, já jsem nestíhal, mě to taky teda super nebavilo, bylo toho moc, moc rychle bez toho abych se stihl ty věci dostatečně naučit a bylo to pořád totéž, ono se toho podle mě nedá moc naučit, když musí člověk stihnout... My jsme opravdu dělali polku, valčík, waltz, chachu, rumbu.

J.: No všechno no.

D.: Tango, blues, mambo... Prostě tohles to všechno v tom jednom sledu, v té jedny hodině. A to bylo mimo to, co jsem schopnej mentálně pojmout. Nebylo to prostě ono.

V.: Dobře a jak dlouho to tak trvalo, říkali jste, že jste tady rok a půl.

D.: No půl roku jsme tam nechodili, byli jsme tam prostě čtyřikrát, pak nás to přestalo bavit byly jsme hrozně unavený.

J.: No, pak jsme netancovali, občas doma.

D.: Doma no... Když je dobrá nálada. Jsme měli dlouho nezařizenej byt, tak tam bylo dost prostoru občas se posunout.

J.: Dá se to no... A pak jsme si říkali, že musíme najít něco podobnýho, co jsme měli v té Americe.

D.: No David říkal sežeň, já jsem od někoho slyšela, že tancuješ minulej rok a tak... No jsem se zeptala, co bys nám doporučil.

V.: Nezkoušeli jste teda pak už jiný taneční kurzy.

D.: No nám ty jedny stačily.

J.: Ted'ka jsem slyšela, že ty od Hese jsou dobrý ale nevím.

D.: Já nevím, mě s největší pravděpodobností nikdy nebude vyhovovat ten skupinovej kurz jenom... Nevím, třeba se jednou dopracuju k tomu, že se to budu učit rychle a nebudu mít pocit, že všechny zdržuju, ale ještě tam nejsem a....

Vadí mi to a nestíhám se to naučit. A nestihnu si to doma všechno znova projít, takže to je... A nakonec i když tancujeme s tebou, tak zapomeneme z minulejch hodin a musíme si to zopakovat, ono to pak už jde rychle, ale člověk si to musí zopakovat a vyzkoušet.

J.: No ted' snad budem chodit do té tančírny v sobotu.

D.: No doufejme... To by mohlo...

J.: To je o víkendu no, tak to by mohlo vyjít.

V.: Dobře. Co teda pro vás to tancování znamená, jakou část vašeho života to tvoří? Co to pro vás je?

D.: No já nevím, mě to baví, je to něco, co můžeme dělat spolu, co si užívám, co je opravdu příjemná součást nějakýho dne, na kterej se těším. A hodně mě těší jak ten pohyb jako takovej, ty figury a tak. A baví mě to hlavně. Je to něco. Strašně mě třeba těší jak si vzpomínám na věci, který už jsem zapomněl.

J.: Pro mě je to asi takovej nejkvalitnějc strávenej čas, společnej, nějakou jako činností, jako koníček angažovanej, společně.

D.: Zahrada.

J.: No jasně zahrada ale tohle je jiný.

D.: Tohle je lepší.

J.: No jasně, je to jiný prostě, je tam intenzivnější interakce mezi náma, opravdu se soustředíme na sebe, pro mě je tam i to naladění, že se víc vnímáme.

D.: To já nevím, asi tě taky vnímám, seš tam (smích) no ale určitě je to víc společný. My tam toho společně moc neděláme, tak třeba se díváme občas na něco... Ani na filmy se nedíváme.

J.: Hry taky hrajem každěj jiný.

D.: No to taky... Některý hry... Deskovky hrajem spolu.

J.: Jo deskovky hrajem spolu.

D.: Ale vlastně... Tohle je takový opravdu společný, že si to společně užijem. Třeba když se koukáme na televizi nebo na filmy, tak...

J.: Je to takový pasivní no...

D.: Je to pasivní, ale máme pořád rozdílněj vkus. Jana je mnohem víc na takový ty hluboký... No o něco, mnohem... Já dneska nemusím žádný vážný filmy, já se spíš dívám na nějakou srandu... Pravda je že red dvojka byla dobrá to jsme si užili oba.

J.: No to jo, ale je to něco jinýho. I bavení se o filmech je něco jinýho než ten společnej pohyb.

D.: To určitě no. To určitě.

V.: No a je nějakěj... Vy jste to v podstatě už říkali, ale jak vnímáte, že to ovlivňuje ten váš vztah, jestli máte pocit, že se něco změnilo... Říkali jste tu společnou činnost... Jestli vás napadá ještě něco co byste mohli říct?

J.: No... Já nevím, jestli jsme na sebe víc naladěný, jestli...

D.: Ale jo, já bych řek že i jo, po tancování máme lepší náladu, jako společně lepší náladu... A že prostě...

J.: Je to taková společná prožitková věc.

D.: Takže to si myslím že do jistý míry to je...

J.: Není to nějaká jenom intelektuální debata.

D.: Jo, ale myslím, že je to taky do jistý míry něco, co ti chybělo, že nic neprožívám s tebou. Protože prostě tím, že máme jinej vkus na hodně věcí, tak tohle je takový, že to máme společný.

J.: Jo no, taky to nějak společně tvoříme. Asi tohle zatím.

V.: Jasně... A tys říkal, že tě baví, když to tak funguje, to vedení, že můžeš bejt kreativní.

D.: No no, mě fakt baví ty figury.

J.: Taky tě baví to vodění mě, že mi říká co mám dělat. (smích)

D.: No to taky (smích), jo... To mě taky baví.

J.: Že to vymejšíš, abych to měla těžký a tak různě.

D.: Ale to není pravda... To kecáš... Rád tě točím to je pravda.

J.: No... Jako já mám ráda točky, ale...

D.: No... Asi i to vodění mě baví, ale taky takový to... Že je prostě hezký když to funguje.

J.: Když se to povede, když nám to jde.

D.: Já jsem...

J.: To je taky nějakěj pocit z toho.

D.: No pro mě to je podobný jako s matematikou. Já vím, že je to divný, ale že to funguje prostě, že to tak zapadne, stane se co se má stát.

J.: Aha, aha...

D.: Myslím že do jistý míry je to podobá věc.

J.: To je zajímavý, to je vtipný teda.

D.: No, jako mě baví, když se mi povede nějakěj důkaz, že to prostě přijde dohromady.

J.: To je hodně zajímavý.

V.: No vy k tomu přistupujete trochu odlišně, ale když vás vidím na tý lekci, když uděláte ten společnej pohyb, tak to funguje a vlastně je jedno, že jste k tomu přistupovali po svým, protože vám to dohromady zafungovalo.

J.: Jo no, asi jo... Je to takový zvláštní...

V.: Ty teda když byste měla říct svými slovy, tak co na tom baví tebe?

J.: No...já mám spíš nějaký prožitky z toho pohybu, nějaký pocity, který se... Nedají ani popsat, že by to bylo pozitivní nebo...

D.: Jaký?

J.: Ne, jako je to pozitivní, ale nemá to tyhle hodnotící kritéria, nebo že by se to dalo nějak popsat ty pocity, já mám s

tím tancem spojený prostě... Dřív když jsem tancovala, tak to byl fakt takovej prožitek, kdy jsi v tom položenéj úplně, v tý aktivitě a nějak to nehodnotíš, prostě jsi v tom. Takže to je pro mě ten nejhezčí zážitek, když se to povede s tou hudbou.

D.: No to ještě když se to povede s tou hudbou, to je vůbec úžasný.

J.: A já se do toho tak položím. A když jsme spolu ještě a takhle se to povede, tak to je prostě úplně super. No prostě prožitek.

V. Takže tím pádem to jak jsi říkala, že tě vede a nemusíš u toho přemejšlet, tak to o to víc.

J.: No, přesně tak.

D.: No to jsi říkala, že ti to vyhovuje právě.

J.: No vyhovuje.

D.: Ze začátku to je taky věc která se vlastně hrozně změnila. Ze začátku já jsem vlastně automaticky počítal s tím, že to bude vodit Jana.

J.: No to bylo zajímavý no.

D.: Protože ona to vždycky vodila, kdykoli jsme něco... Tak vždycky vodila Janička, protože já jsem vůbec netušil co bych měl vodit, to nedávalo žádný smysl, já nevěděl kdy bych měl začít na tu hudbu a nevěděl jsem co se má tancovat.

J.: To je pravda, to bylo hodně vtipný tu první hodinu. Protože David furt čekal, že já to budu vodit. A ona mu to pak zakázala tohle očekávání a já jsem...

D.: A Janička mi dlouho pomáhala s tím, abychom začali na hudbu, to občas pořád pomáhá, ale potom vlastně jsem to začal dělat, mě naučila, že je to v pohodě, že to se naučím... A to bylo dobrý. A přišlo mi, že to Janičku hrozně potěšilo, že sis to začla užívat.

J.: Hm, asi jo.

D.: Že vlastně právě nemusí furt rozhodovat o tom, co se v tom bude dít.

J.: No to je pravda. Vlastně mi to vyhovovalo máš pravdu.

D.: No... Tak to si myslím, že tohle všechno. To bylo pravda, že to bylo zajímavý, taková zvláštní změna.

V.: Super, a plány do budoucna s tancováním? Jaký máte představy?

D.: No Janička prý má nějaký.

J.: No řekni si svoje.

D.: No moje plány je prostě naučit se jakoby tancovat učít se další figury, další tance. Pravda je že třeba quickstep se mi líbí, i další tance se mi líbí, jenom to prostě všechno teď nestíháme, rychlejš jive, natož něco jinýho... A pak chodit tancovat i ven na tu hudbu... Ale... No to je takový.

J.: Mě by se líbilo, kdybysme si to udrželi jako dlouhodobou věc, přijde mi super, že se to dá dělat fakt celoživotně, to je báječný, to je dobrý i na stáří, na udržování paměti a tak mi to přijde dobrý a já bych klidně tancovala i víc, jako trénovala, protože já jsem taková... Klidně bych víc trénovala i tu techniku a jako intenzivněj, ale vlastně to nechávám tak, aby to vyhovovalo nám oběma. Ale myslím, že bychom mohli tancovat tak nějak slušně, poměrně dobře, to by mě bavilo.

D.: Já se technice úplně nebráním jakoby.

J.: Ono je to těžký no.

D.: Ono je to těžký, já si často připadám jako idiot.

J.: Ono je na to potřeba víc hodin ve skutečnosti.

D.: Možná i jakoby nevím jestli víc hodin... Ale myslím, že částečně ta technika taky přichází, protože proti tomu co jsme začínali, myslím, že jsme se posunuli, jakože furt šlapu, ale přeci jen šlapu míň a místama se třeba i... Že to není jenom...

J.: Ale víš co, já si umím představit i stardance, že prostě pět hodin denně trénuju.

D.: To já si teda neumím představit.

J.: Jo, kdyby... Mě by to bavilo a pak je tam ten skok obrovskej.

D.: To já teda nevím.

V.: No ale když jste měli nějaký ty workshopy víkendový, tak to taky bylo intenzivní, ne?

D.: No my jsme nakonec byli na jednom.

J.: Byli jsme na něčem no... Ale to nebylo tak intenzivní. Tam byl problém že tam často šly lidi co nechodily na běžný kurzy, takový ty nalejvárný to byly, že třeba šly na svatbu.

D.: To ne na workshopy ne...

J.: Nebo ne na svatbu, ale bralo se to od začátku.

D.: Byla to technika vyložene.

J.: No nebyla to technika, se dělalo to co se dělalo normálně na hodinách.

D.: Hm... Si to pamatuju nějak jinak, každopádně to nebylo tak.

J.: A my jsme chodili se staršíma lidma tak to bylo taky takový.

D.: Jo no to bylo půvabný, my jsme tam byli dramaticky nejmladší, o 15-20 let

J.: No, tam byli lidi padesátiletý, potažmo šedesátiletý.

V.: To maj asi že jim odejdou děcka a začnou tancovat.

J.: No no no, takže jsme tam byli nejmladší, jenomže pro nás to bylo dobrý, já myslím, že pro Davida to bylo dobrý, že nebyl stresovanej, že kdybychom tam chodili se stejně starýma, který by měli ty ambice a klidně by trénovali každodenně...

D.: To je pravda, přeci jen mi neutíkali tolik a je pravda, že když jsme měli ty vlastní hodiny, tak jsme utíkali spíš my jim. Což ale bylo příjemný protože jsem nebyl tak stresovanej, protože mě nevdá na lidi čekat, ale jsem nervózní když musej čekat na mě. Bylo to dobrý. Myslím, že to pomohlo. Pak bylo jednou kdy tam bylo hodně mladejch, to bylo jiný, ale taky v pohodě. To byla zdaleka největší třída co jsme chodili.

J.: Ale nic z toho nebylo tak... Jako myslím že v Čechách to lidi často berou vážnějc, že víc trénujou a... Jo, jak jsme si říkali, málokdo to dělá jenom tak, spíš že mají nějaký ambice.

V.: Jasně proto máte potíže tady něco najít.

J.: No právě, přesně.

D.: No to určitě. Jinak si vzpomínám, že jsme dělali jednou takovou těžkou figuru, protože tam se musí chvilku stát a pak se zase chytnout, to je teda peklo. To si asi nepamatuješ, to jsme dělali s Gwen hodně, to je taková otočka v rumbě kde se takhle skončíme s těma rukama a pak tam stojí trochu napjatá a drží mě kolem pasu za ruku a pak mě z toho vytáhne, ale tam vlastně dvě doby se stojí a to je šílený. Ale to jsou věci, kdy se technika takhle rozvíjí...

V.: Tak jo... Tak já vám mockrát děkuju, jestli máte ještě něco co vás napadá a nebylo řečeno?

D.: No já myslím, že jsem toho řek už dost.

J.: No to jo, jsi hodně ukecanej. (smích)

D.: Jak jako. (smích)

J.: No mě asi už nic nenapadá.

D.: Taky nic.

V.: Tak jo, mockrát děkuju za rozhovor.

Příloha č. 4: Zápis z pozorování tanečních lekcí Davida a Jany

Datum	Téma	Shrnutí ze zápisu
4.11.2013	Volný pohyb. Rytmus v nohou. Waltz – otáčka vpravo, spina. Rumba – vějíř.	Důležité poznatky: Každý je v pohybu odpovědný sám za sebe. Energie jde od noh. Plynulost pohybu vychází z pohybu normální chůze. Kubánci slyší důraz spíše na sudé doby, evropané spíše na liché. Navádění není tolik fyzická záležitost, jde o ukázání prostoru. Problémy: David s Janou se shazovali při cvičení velkého volného pohybu. David z toho byl rozladěný, Jana zůstávala v klidu. S pomocí trenéra problém vyřešili a David se uklidnil. Hlavním tématem hodiny byl rytmus a nové figury, v nových figurách však chtěl David zároveň správně navádět, kladl si tedy poměrně vysoké cíle. David automaticky předpokládal, že Jana nemá s novým rytmem problém, Jana to tak ale necítila a řekla, že radši půjde podle Davida.
18.11.2013	Vedení. Kubánský rytmus. Opakování – waltz, rumba.	Důležité poznatky: Vedení znamená dát partnerce informaci, ukázat prostor, kam může jít. Tančit se dá také na místě, není nutné se zastavovat. Problémy: Rytmus v rumbě, dařilo se střídavě. Pokud si David není jistý počítáním, tak dlouho váhá a vzrůstá u něj nervozita. Jana ho podporovala, ale čekala, ať se pokusí začít sám, pokud to již bylo dlouho, počítala mu. V rámci vedení pokusy se zavřenýma očima. David Janu točil fyzicky, takže se nemohla volně hýbat. Proto si David zkusil točení sám a pochopil, že musí být citlivější.
25.11.2013	Volný pohyb. Vedení. Opakování z minulých hodin – waltz, rumba.	Důležité poznatky: Energii do páru dává ten, kdo jde vpřed nebo má k tomu lepší podmínky. Je nutné vnímat pohyb partnera a reagovat. Problémy: Byla to nervózní hodina, dlouho se řešila spina ve Waltzu, David byl stále více rozhozený. Poté řekl, že by potřeboval zpomalit a zkusit si to párkrát sám, což mu bylo umožněno. Ke konci došlo k situaci, kdy nevyšel rytmus a David okamžitě začal hledat chybu v sobě a s překvapením si vyslechl, že chybu udělala Jana.

Zápis z hodiny č.1

Rozcvička

-chození v kruhu, každý sám

chůze vpřed: “jdeme přirozeně, jako po ulici, plynule, přirozeně našlapujeme přes patu, přesně jak oba děláte”

chůze vzad: “to už neděláme tak často, není úplně výhodné chodit pozadu, přirozeně našlapujeme přes špičku, přesně jak oba děláte”

“tak, tehle základní pocit přirozeného plynulého pohybu chceme zachovat také během tance. Teď mám otázku, když chceme prodloužit krok, co musíme udělat?”

J.”asi musíme do kolen?”

“správně, budeme snižovat, tím se nám prodlouží krok, pak došlápneme a jdeme opět nahoru, tím se nám přitáhne

noha a poté opět snižujeme.”

“při chůzi vzad je delší krok trochu více tricky, ale to zvládnete. Nejdřív opět snížíme, tím se nám vysouvá noha vzad, tím děláme prostor pro partnera, který jde vpřed a až poté přeneseme váhu.”

“to už se dostáváme do tanečnějšího pohybu, který je koordinačně trochu složitější”

“pokud nemáte jiná přání, začal bych waltzem”

D.”jo to si přesně pamatuju, že se mi pletla rumba a waltz, že v jednom jsem měl jít na špičky a v tom druhým na paty, nevím už co bylo co”

“dobře, podíváme se na to pomalu, ať to bude jasné”

Waltz

“nejdřív si zkusíme pohyb ve Waltzu na základním waltzovém čtverci, nejdřív každý sám, ukážeme si kroky”

“pokusíme se dát větší pohyb tím, že se odrazíme ve druhém kroku od špičky do dálky. Tím pádem budeme stát na dobu dva na dvou špičkách nahoře”

“krása standardních tanců je ve švihovosti, takové vzdušnosti, kdy to lítá, je to pak krásný pocit. Zkusíme toho dosáhnout. Aby to fungovalo, musí každý udělat svoji práci, každý do toho dá svoji sílu, každý sám za sebe a to pak vytvoří novou kvalitu. Zkusíme to. Chytněte se nyní ne do rámu, ale jen se přidržujte lehce za ruce, aby každý musel stát sám za sebe a zároveň jste cítili druhého.”

“tak super, ještě než zkusíme tančit na hudbu, pocítíme trochu rytmus waltzu. Pustím hudbu a na každou první dobu tlesknete. Super, to je bez problémů. Teď budeme zároveň tleskat a zároveň dupat”

D.”to už je moc věcí najednou”

“ale vidíš, zvládáš to. Nyní zkusíme tleskat na 1. a 3.dobu. Jo...to už dělá problémy, protože je těžké navázat 3.dobu okamžitě na 1. Ale je to zajímavější rytmus. Klidně zkoušej” (Davidovi se to nedařilo, Janě ano) “máme čas, v pohodě. Kdyžtak se podívej na Janu a nech si pomoci. Tak super. Teď budeme tleskat vždy na 1.dobu a dupat doby 1,2,3. Tak tohle jde. Teď zkusíme ten waltzový čtverec do hudby”

1.pokus – šlo to dobře, šli opatrně ale hezky do hudby

“teď zkuste zvětšit ten pohyb, ať to lítá”

2.pokus – bylo to dobré, byl tam větší pohyb

“jaké to bylo?”

J.”lepší, bylo to takový...živější”

D.”no bylo to rychlejší a dál, měl jsem s tím víc starostí”

“takže ti to nebylo příjemné?”

D.”no byly s tím starosti. Ale jo, to bude dobrý”

“zkuste ještě více”

3.pokus – příliš spěchali, takže to nebylo tolik do hudby jako předtím

“tak zkuste nespěchat a zůstat déle na době 2, 3, tam totiž nemusíte spěchat. Když si poslechneme hudbu, tak důraz je na dobu 1, takže 2,3 klidně zůstaňme déle.”

4.pokus – Bylo to dobře do rytmu, jen někdy to ulítlo a byly tam drobná zaškobrtnutí

D.”teď už je to nepříjemné” (pozn. mluví hodně rozladěně) “protože se dostanu moc za Janičku a nestihá”

“A proč to tak je?” (říkám si, že je nutné, aby si to vyřešili sami, vnímám, že je našťvaný, myslím si, že to může být tím, že jim “přidělávám zbytečné starosti” a viní z toho mě. Abych však neinterpretoval, volím neutrální otázku)

D.”no já udělám velký krok a Janička to nestihne a jak se nedržíme v rámu, tak ji tam nemůžu odtáhnout” (stále podrážděně)

(teď si říkám, že vnímá, že to držení, co jsem jim dal, jim škodí)

“No držíte se teď tak schválně, protože nechceme, aby jeden druhého někam táhl. Každý funguje sám za sebe, aby něco mohl do páru přinést. Ale tak, máme situaci. Jak to jde vyřešit?”

D.(najednou zklidněně) “No...udělám menší krok”

“dobře. Nebo?”

J.”nebo já udělám delší krok”

“Jo. Nebo to vyvážíme, ty uděláš o něco menší a ty o něco větší” (v tu chvíli mě mrzelo, že jsem je nenechal přijít si na to sami) “řešení to má více.”

“tak, to bychom měli dnešní okénko techniky. Teď se naučíme něco nového. Ukážete mi co umíte?”

šli spoustu variací do čtverce, poznávám v tom americký styl. Něco si pamatovali, něco ne, David si moc chtěl vzpomenout a snažil se o to. Jana říkala, že si to pamatuje v pohybu, ale sama to z hlavy nedá.

“nevadí, já vás dnes naučím něco jiného, více do prostoru. Možná jste už něco takového dělali, ale to nevadí, až si

vzpomenete na to co už umíte tak na to navážeme”

choreografie: otáčka vpravo, spina, druhá část otáčky vpravo, převedení

způsob učení: nejdřív kroky partnera samostatně, pak kroky partnerky samostatně, figura po figuře, poté dohromady bez držení, poté dohromady s držení

problémy byly se spinou. Rada: menší krok vzad, udělení místo pro partnerku. Uvědomění si, na které noze stojím, na té se točí a až poté se odejde. S nadšením to pochopili a na hudbu to zatančili na první pokus. Při opakování v sérii se jim to nepovedlo.

(má myšlenka: celou dobu jsme trénovali kroky na jednom místě na sále, takže když se při opakování dostali do jiného místa, mohlo to způsobit zmatení)

Rumba

“teď se podíváme na tanec z kategorie latinských a to nejpomalejší. Začneme se rovnou učit sestavu”

choreografie: vějíř, alemana

ze začátku jsem počítal 1 2 3 4 1 2 3 4 1 ale poté jsem zjistil, že jsou zvyklí na počítání QQS

nastal problém s hudbou – každý slyší hudbu jinak – jinde slyší slow. Vysvětlil jsem, že je to pravděpodobně dáno přirozeným různým vnímáním hudby kubánce a evropana. Zatímco evropan začne počítat na dobu raz a tleská na doby raz a tři, kde má důraz, kubánci má důrazy na sudou hudbu, takže tleská na druhou a čtvrtou dobu, hudbu, co posloucháme, je spíše kubánská a zdá se, že to dobře slyší a tak to může být matoucí.

“Takže obě možnosti jsou v podstatě správné, jde jen o to, jak se dohodnete. Pro takové případy je dobré dopředu se domluvit, kdo o tom bude rozhodovat.”

D.”Ať to dělá Janička, ona krásně slyší”

J.”to si nejsem tak jistá. Dělej to ty, půjdu to podle tebe”

David to poté šel v kubánské rytmu, slow měl na doby 4 1, QQ na dva tři.

Sestavu se naučili v základní verzi bez větších problémů

jedno doporučení: “Davide, měj pořad ramena natočené k Janě, I když ji navádíš mimo sebe, ukážu ti to. Děláš ji tím prostor. Když ji pak držíš v rámu, tak to vlastně nejde jinak”

Opakování

waltz – nejdřív si nemohli vzpomenout. 2.pokus už dopadl dobře

rumba-na poprvé vyšel vějíř, na podruhé I alemana

“Jak ses cítil Davide?”

D.”no nic moc, vůbec jsem nezvládal Janičku navádět”

“Viš, o navádění jsme dneska vůbec nemluvili. Je výhodné klást si realistické cíle. Dnes byl tvůj úkol zajít kroky do rytmu, což je samo o sobě dost těžké. A tobě se to povedlo. Navádění potom funguje téměř samo, když jsi si jistý sám za sebe, co děláš.”

D.”tak asi jo”

Zápis z hodiny č. 2

Opakování Waltz

opakování kroků – otáčka vpravo, spina, druhá část otáčky vlevo, přeměna

řešení, jak se vyhnout rohu a změnit směr

“Ty řídíš auto, vid? Zkus si to představit jako silnici”

“jenže autem můžu zastavit”

“no zastavit tu můžeš, ale je lepší, když stále jedeš v rytmu, tím pádem pořád tančíš. Ale v autě taky nezastavíš vždy, když je červená. Můžeš zpomalit, změnit směr”

lektor tančil s Davidem se zavřenýma očima

“musím říct, že to dobře cítím, kam chceš jít, děláš to citlivě a dobře”

“no byla to fakt zajímavá zkušenost učit se vést. Jsme to v Americe dělali docela dost. Zkoušeli jsme také malé improvizace. A bylo to fakt dobré. Ale mám tendenci vždy utéct do základního čtverce než se rozhoupu, co budu dělat dále.”

Opakování Rumba

vějíř, alemana. Navázání.

“tak zkusíme to teď navázat tak, ať neutíkáš do toho základního čtverce, ale hned navážeš po alemaně vějíř a tak pořád dokola. Z cvičných důvodů”

“no dobře, zkusíme to no...”

Po 2-3 pokusech to šel David krokově bezchybně také na hudbu

“v alemaně nesnaž se mě točit. To uděláme potom ještě s Janou. Ale udělej jen pohyb, doprovázej Janu a nech ji prostor. Nesnaž se ji točit, otočí se sama, dej ji k tomu jen prostor”

zkusili jsme si obrátit role, aby si to David zkusil, jaké to je, když ho někdo otáčí rukou a jaké to je, když je pouze doprovázen. Pocítil, že je to tak lepší a dělal otáčení poté mnohem citlivěji.

“Tak zkusme na hudbu”

Jana ho nejdřív nechávala ať to zkusí sám. Asi dvakrát mu pomohla počítat.

Poté rychlým opakováním došlo k upevnění znalosti kroků. Akorát v jedné chvíli byla puštěna rumba, kde nebyl jasný rytmus a David s tím měl problém. Měl pocit, že ta hudba nedává moc smysl. Je pravda, že ta rumba byla těžká k počítání a měla důraz na sudé doby, což je typické pro kubánské rytmy, ale ne pro evropskou hudbu. Jana říkala, že to nevádí a nechávala ho počítat, šla podle něj. Když už byl hodně nervozní, pomohla mu počítat. V příštích lekcích by tak bylo dobré soustředit se na vyjádření různých rytmů. Také by bylo dobré podpořit Davida, aby zkoušel na hudbu vyjít, i když si není úplně jistý, aby zkusil, jaké to je nechat se vést hudbou a tím, jak to cítí, aniž by to chápal.

Zápisky z hodiny č. 3

Opakování waltzu – problém ve spině

David: “mám tam špatný kroky” “dělám to blbě” “je to blbě”

Problém objektivně – vše dole, na konci spiny není snížení, spěchá

“”tak hrozně spěcháte, že to nestíháte”

D. “já si to potřebuju nejdřív hodněkrát zkusit sám a bez hudby, abych zjistil, kde to dělám špatně”

téměř celou hodinu jsme tak řešili spinu

návrh: “pojdte nejdřív zkusit jen základní čtverec waltzový. Tak to vám jde. Než vyjdu, tak snížím. A teď to zkuste stejně také v sestavičce.

Bylo to lepší, ale stále problém

D. “já se tam prostě neudržím”

nácvik odchodu z nohy na nohu přes kopeček

došlo k pochopení ale ne k provedení

D. “mě to prostě hrozně irituje”

“stává se ti to i jinde?”

D. “no hlavně v tancování protože mi to prostě nejde”

J. “ono je to pro něj takový těžký, vid?”

D. “ale jo, stává se mi to i jinde”

“a co bys potřeboval”

D. “zkusit si to sám. Ne prostě, já z toho nejsem tak nervozní, jen prostě mě to irituje, je to v pohodě”

“dobře. Necháme to teď uležet zkusíme rumbu”

1. pokus na hudbu – problém

D. “já to prostě nedokážu rovnou na hudbu, nejdřív si to musíme párkrát zkusit.”

“dobře”

pak došlo k tomu, že Jana šla do vějíře, zatímco David pokračoval ve stejném kroku

D. “já prostě nevím. Nevím, jsem zmatenej. Nejde to.”

“Davide, teď mě poslouchej. Nejdůležitější je rytmus. Takže když se stane něco, co jsi nečekal, šlapej klidně dál na místě základní rytmus. Tak super. Přesně tak. Jano, poslouchej i ty. Není nutné, aby pán udával co přesně se bude dít. I ve waltzu jsme dneska říkali, že energii do páru dává ten, kdo jde vpřed. Prostě proto, že má k tomu lepší podmínky. Takže to není tak že pouze partner udává energii. Střídáte se v energii podle toho, kdo má lepší podmínky. A stejně tak je to s vedením. Je pravda, že partner obvykle začíná a udává směr a figury. Ale pokud se dáma rozhodne jít něco jiného, partner ji to klidně může dovolit. Takže když bys Davide nevěděl, co chceš jít a Jana by se pro něco rozhodla – nech ji. Šlapej na místě rytmus, ona si něco udělá, ty to během toho pochopíš nebo nepochopíš, ale nech ji volnost, ať to udělat může. A pak se chytíš. To šlapání rytmu ti zajistí, že budete mít stále tu správnou nohu. A tím pádem se klidně nech od Jany navězt. Ano? Není celá odpovědnost v páru na Tobě, je na tom, kdo má víc energie a kdo je v tu chvíli aktivnější, kdo v tu chvíli ví, co chce. Zkuste to.”

šlo jim to skvěle. Poté také na hudbu to bylo dobré. Na Davidovi byla znát únava a sám říkal, že už chce konec. Pak se stalo, že David nevěděl kde je, tak šlapal dál rytmus, jak mu bylo řečeno. Ale Jana rytmus zrychlila a Davida to rozhodilo.

D.“Zase jsem něco udělal špatně! Nejde to”

J.”asi jsem to spletla já”

D”ne, to já jsem něco udělal špatně. Nevím co. prostě to nejde”

“Davide, já mám pro tebe teď něco, co asi nebudeš chápat. Pokus se o to. Nebyla to tvoje chyba. To Jana udělala chybu, porušila rytmus a tím pádem jste ztratili harmonii.”

(Jana se směje ”no tohle asi opravdu nepochopí”)

“Tys Davide udělal přesně to, cos měl – držel ses rytmu a čekal jsi na Janu. ”

D.”aha...dobře no...ale už bych rád skončil, jsem unavený”

“tak ještě jednou na hudbu a končíme”

povedlo se jim to do hudby a bez jakýchkoli problémů.